
Årsrapport 2024

Tillsammans påverkar vi bolag till hållbart värdeskapande.
Ett samarbete mellan Första, Andra, Tredje och Fjärde AP-fonderna.

→ Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

2024 i korthet

Året i siffror 2

Om Etikrådet

AP-fondernas etikråd är ett samarbete för hållbarhetsfrågor mellan Första, Andra, Tredje och Fjärde AP-fonderna.

Ordförandeord 5

Det här är Etikrådet 6

Chefen för AP-fondernas etikråd 7

Ramverk som vägleder Etikrådet 8

Etikrådets påverkansarbete 11

Dialog som främsta påverkansverktyg 12

Proaktivt arbete

Etikrådet arbetar förebyggande och proaktivt för att adressera komplexa hållbarhetsutmaningar och systemrisker.

Om det proaktiva arbetet 14

Antimikrobiell resistens (AMR) 16

Barnarbete och tvångsarbete 19

Klimatomställning 21

Techbolag och mänskliga rättigheter 23

Vatten 25

Projekt om biologisk mångfald 28

Reaktivt arbete

Etikrådet arbetar reaktivt vid signaler om allvarliga kränkningar i genomlysningen av AP-fondernas portföljer.

Reaktivt arbete – genomlysning och påverkan 30

Pågående dialoger 34

Avslutade dialoger 39

Ny exkluderingsrekommendation 2024 44

Etikrådets styrning och historia

AP-fonderna bildade Etikrådet 2007 och idag utgör Etikrådet en väsentlig del av AP-fondernas hållbarhetsarbete.

Etikrådets styrning 46

AP-fonderna – del av inkomstpensionssystemet 47

Etikrådets historia 48

Innehåll

→ 2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

2024 i korthet

3 307

bolag omfattades av genomlysningen av utländska noterade aktier och krediter i AP-fondernas portföljer¹

47

 bolag i dialog vid årets slut

I fall av kränkningar som identifieras i genomlysningen inleds dialoger med bolag. Totalt utfördes 77 reaktiva dialoger under 2024.

8

 bolag med avslutad dialog under året

Etikrådet sätter tydliga mål och förväntningar för dialogerna, som löpande följs upp. När målen uppnås avslutas dialogen.

34

 delmål uppnådda under året

En reaktiv påverkansdialog med ett bolag pågår vanligtvis under flera år. Bolagens hantering av frågan mäts mot tydliga delmål.

[Läs mer om det reaktiva arbetet på sidan 29 »](#)

174

bolag i dialog under året – både proaktivt och reaktivt

Ett år med aktivt påverkansarbete

AP-fondernas etikråds uppdrag är att påverka bolag till positiv utveckling inom hållbarhet och att stötta AP-fonderna i komplexa hållbarhetsfrågor. Det omfattar frågor som är viktiga för människor, miljö och samhälle och som skapar värde i bolagen. Etikrådet arbetar både reaktivt, vid signaler om allvarliga kränkningar i AP-fondernas portföljer, och proaktivt för att adressera prioriterade hållbarhetsrisker.

Under året har Etikrådet intensifierat påverkansarbetet, inte minst inom de fem proaktiva fokusområdena. 2024 års resultat visar också på fortsatt positiva förflyttningar inom de bolag som Etikrådet för reaktiva dialoger med. Exempelvis har dialoger med åtta bolag avslutats tack vare uppnådda mål och sammantaget har 34 delmål uppnåtts under året. Totalt fördes dialog – både proaktiv och reaktiv – med 174 bolag under 2024.

17,5%

av marknadsvärdet av AP-fondernas innehav i utländska noterade aktier och krediter omfattas av projekt inom Etikrådets proaktiva arbete¹

5

 fokusområden för det proaktiva arbetet

Fokusområdena adresserar komplexa hållbarhetsutmaningar och systemrisker som påverkar både AP-fondernas investeringar och samhället i stort.

- Antimikrobiell resistens (AMR)
- Barnarbete och tvångsarbete
- Klimatomställning
- Techbolag och mänskliga rättigheter
- Vatten

10

 projekt i det proaktiva arbetet

Under 2024 har Etikrådet bedrivit proaktivt arbete i 10 projekt, varav två är nya och två har avslutats under året.

[Läs mer om det proaktiva arbetet på sidan 13 »](#)

¹) Innehav per 30 juni 2024.

Innehåll

→ 2024 i korthet

Om Etikrådet

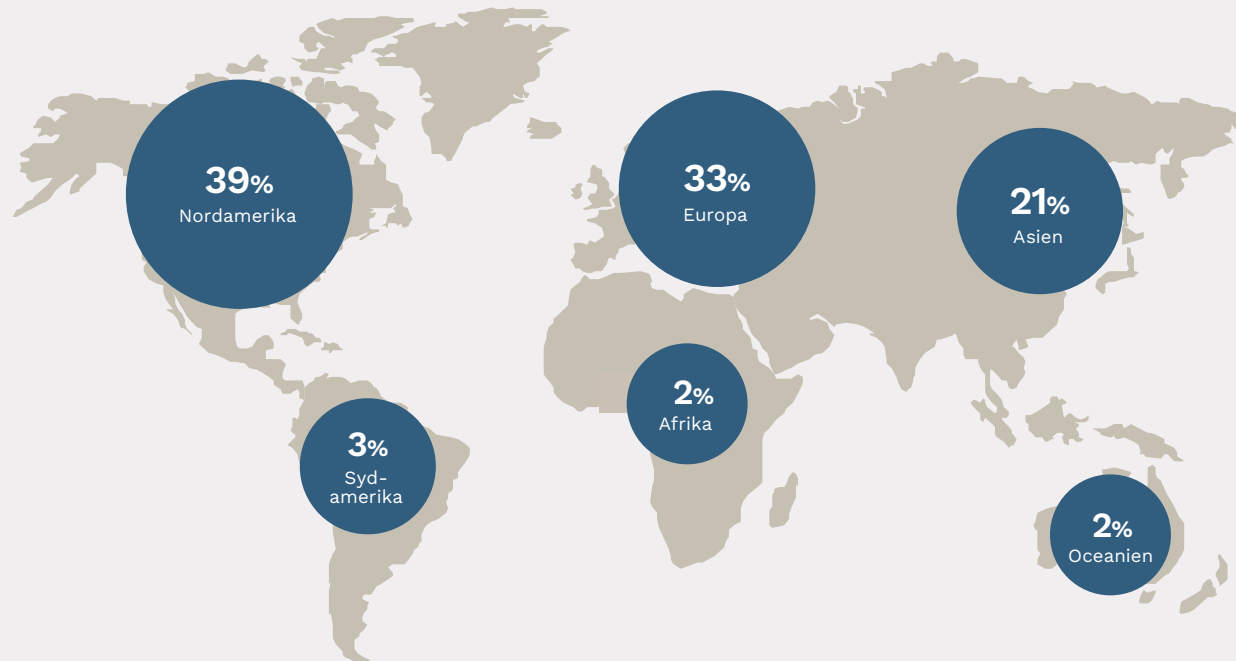
Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Global ansats inom komplexa hållbarhetsutmaningar

Bolag som Etikrådet för dialog med, per region där de är noterade

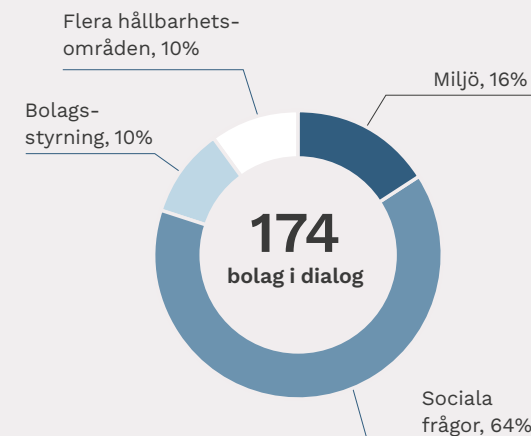

I Etikrådets arbete förs dialog med bolag världen över, totalt 174 under 2024. Även om en majoritet av bolagen är noterade i Nordamerika (framför allt i USA) och Europa är deras värdekedjor globala och deras produkter och tjänster konsumeras världen över. Inom det reaktiva arbetet handlar ungefär hälften av dialogerna om incidenter på utvecklingsmarknader, även om bolagen själva är noterade på utvecklade marknader.

Dialogerna behandlar ofta ett visst hållbarhetsområde, såsom miljö, sociala frågor eller frågor om bolagsstyrning. Vissa dialoger omfattar flera hållbarhetsområden.

En majoritet av bolagsdialogerna handlar om sociala frågor. Det rör sig exempelvis om digitala plattformar och mänskliga rättigheter, säkerhet på arbetsplatsen och negativ påverkan på lokalsamhällen.

Bolag som Etikrådet för dialog med, per hållbarhetsområde som dialogen berör

Innehåll

2024 i korthet

→ Om Etikrådet

Ordförande har ordet

Det här är Etikrådet

Chefen för AP-fondernas etikråd

Ramverk som vägleder Etikrådet

Etikrådets påverkansarbete

Dialog som främsta påverkansverktyg

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Tillsammans påverkar vi bolag till hållbart värdeskapande

AP-fondernas etikråd är ett samarbete mellan Första, Andra, Tredje och Fjärde AP-fonderna. Tillsammans påverkar vi bolag världen över till ett ansvarsfullt agerande i frågor som har stor betydelse för människor, miljö och samhälle och som skapar värde i bolagen. Det är så Etikrådet bidrar till en hållbar utveckling och till trygga pensioner för dagens och morgondagens pensionärer.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

→ Ordförande har ordet

Det här är Etikrådet

Chefen för AP-fondernas etikråd

Ramverk som vägleder Etikrådet

Etikrådets påverkansarbete

Dialog som främsta påverkansverktyg

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Etikrådet är en viktig del i AP-fondernas hållbarhetsarbete

Intervju med Åsa Mossberg, Etikrådets styrelseordförande under 2024. Åsa berättar om Etikrådets roll i AP-fondernas hållbarhetsarbete och hur det har utvecklats under året.

Vad har ett etablerat Etikråd betytt för AP-fonderna?

Etikrådet har med utökade resurser både kompetens och kraft att kunna ge ett starkare stöd till oss AP-fonder, som en viktig del i AP-fondernas hållbarhetsarbete. Förstärkningen av Etikrådet med flera personer innebär att det nu finns resurser för att gå på djupet i fler komplexa frågor. Vi ser också att arbetet med dialoger har intensifierats och att Etikrådet har kunnat ta en mer aktiv och synlig roll i flera viktiga dialoger och sammanhang. Etikrådet har under året arbetat betydligt närmare AP-fondernas organisationer, inklusive regelbundna arbetsdagar på plats hos varje AP-fond, vilket breddar kontaktytorna och stärker samarbetet.

Vad har varit ditt viktigaste fokus/bidrag som ordförande?

Under 2024 har ett stort arbete genomförts med fortsatt uppbyggnad och etablering av ett starkare Etikråd med full

bemanning. Det har varit ett intensivt år! Det har varit viktigt att växla upp arbetet med dialoger och proaktiva projekt, samtidigt som det har varit nödvändigt att vidareutveckla processer och struktur för arbetet. Man kan säga att vi gör en entreprenörsresa i myndighetskostym. I mitt uppdrag som ordförande har ett viktigt bidrag varit att agera bollplank till Etikrådets chef i detta arbete, genom att navigera mellan prioriteringar och hitta rätt former för det gemensamma arbetet mellan Etikrådet och AP-fonderna.

I vilka frågor har Etikrådet varit särskilt betydande under året?

Jag skulle vilja lyfta fram arbetet med techbolag och mänskliga rättigheter. Etikrådet leder ett initiativ med över 35 globala investerare i dialoger med de stora techbolagen, till exempel Alphabet (Google), Meta Platforms (Facebook) och Microsoft, om deras ansvar för den

påverkan de har på mänskliga rättigheter. Spridning av skadligt, stötande eller osant innehåll, och ett flöde av extrema eller ensidiga åsikter kan orsaka långtgående skador, både för individer och för samhälle och demokrati. Genom initiativet vill vi påverka techbolagen att agera för att hantera dessa risker, och uppmuntra dem till mer öppenhet kring deras arbete.

Etikrådet är särskilt viktigt för AP-fonderna i komplexa hållbarhetsfrågor, där det är till stor fördel att samverka. Det geopolitiska läget har präglat året, vilket onekligen innebär flera utmanande frågor att ta ställning till. Tillsammans med och genom Etikrådet kan AP-fonderna fastställa gemensamma förhållningssätt, exempelvis till hur vi som investerare ska förhålla oss till bolag som på olika sätt kan kopplas till konfliktområden, hur vi ska bedöma deras involvering, vilka förväntningar vi ska ha och vilka röda linjer vi ska dra.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Ordförande har ordet

→ Det här är Etikrådet

Chefen för AP-fondernas etikråd

Ramverk som vägleder Etikrådet

Etikrådets påverkansarbete

Dialog som främsta påverkansverktyg

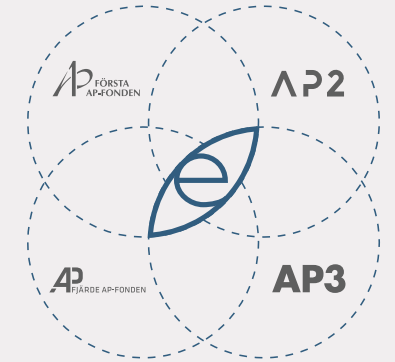
Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Det här är Etikrådet

Etikrådet startades 2007 av Första, Andra, Tredje och Fjärde AP-fonderna för att i gemensam dialog påverka utländska portföljbolag till ansvarsfullt agerande inom miljö, sociala frågor och bolagsstyrning. Samverkan i Etikrådet ger AP-fonderna möjlighet att resurseffektivt och med mer tyngd hantera hållbarhetsrisker och skapa trygga pensioner.

AP-fonderna är buffertfonder i det allmänna pensionssystemet och uppdraget från riksdagen är att förvalta fondmedlen på ett föredömligt sätt genom ansvarsfulla investeringar och ett ansvarsfullt ägande. AP-fonderna ska också främja en hållbar utveckling utan att göra avkall på målet om god avkastning.

Etikrådets uppdrag är att påverka bolag till en positiv utveckling inom hållbarhet och att stötta AP-fonderna i komplexa hållbarhetsfrågor. Det omfattar frågor som är viktiga för människor, miljö och samhälle och som skapar värde i bolagen. Etikrådet arbetar med bolag som kränker internationella konventioner som Sverige har ställt sig bakom. Vi arbetar också förebyggande med

prioriterade hållbarhetsfrågor. Etikrådet samarbetar ofta internationellt med andra investerare och organisationer. Vi påverkar bolag och branscher genom dialog, tydliga förväntningar och samverkan.

Etikrådet fäster stor vikt vid att förstå frågorna och bolagens förutsättningar, för att formulera förväntningar, driva på och utforska nya lösningar. Vi tror på dialogen som det viktigaste verktyget för positiv förändring.

Idag är Etikrådet etablerat internationellt som AP-fondernas samverkansorgan för att påverka bolag till positiv förändring inom hållbarhet. På så sätt utgör Etikrådet en väsentlig del av AP-fondernas hållbarhetsarbete och uppdrag om ansvarsfullt ägande.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Ordförande har ordet

Det här är Etikrådet

→ **Chefen för AP-fondernas etikråd**

Ramverk som vägleder Etikrådet

Etikrådets påverkansarbete

Dialog som främsta påverkansverktyg

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Ett fulltaligt Etikråd har växlat upp

2024 bjöd på ett helt år med full bemanning, vilket har inneburit möjligheter att långsiktigt öka takten i Etikrådets arbete. Etikrådets uppdrag handlar både om att hantera för AP-fonderna väsentliga hållbarhetsrisker och att stötta AP-fonderna i komplexa hållbarhetsfrågor.

Full kraft i dialoger har gett resultat

Ett av Etikrådets viktigaste uppdrag är att agera på signaler om kränkningar av internationella normer och konventioner och genom dialog med bolagen påverka dessa till förbättringar. Under året har åtta bolag som Etikrådet fört dialog med uppnått de mål som satts upp, genom att åtgärda problemen och vidta åtgärder för att förhindra att något liknande ska hända igen. Totalt har vi sett 34 uppnådda delmål i dialogerna som har förts under året.

Jag ser detta som ett kvitto på att Etikrådets fokus och engagemang i vårt reaktiva påverkansarbete har gett resultat. Samtidigt är det viktigt att poängtera att den här typen av förbättring ofta är ett resultat av framgångsrik samverkan med flera aktörer.

Bemannade fokusområden ger möjlighet till ökad fördjupning och framdrift

I takt med att Etikrådets hållbarhets-specialister är på plats, har vi kunnat resursätta de olika projekten och bolagsdialogerna inom Etikrådets beslutade fokusområden. Det har inneburit fördjupning och möjligheter till fler dialoger och erfarenhetsutbyten. Totalt har tio projekt bedrivits under 2024 inom ramen för Etikrådets proaktiva arbete. Det ger en möjlighet att långsiktigt driva på för faktisk positiv förändring i frågor som rör hållbarhetsrisker i AP-fondernas portföljer. Att arbeta med fokus och fördjupning gör det också möjligt att formulera tydliga förväntningar på bolag inom hållbarhetsområden som kan bedömas vara mer omogna, exempelvis antimikrobiell resistens (AMR).

Ändrade prioriteringar för att navigera i en osäker tid

Under 2024 har den geopolitiska situationen, då främst i ljuset av utvecklingen i Mellanöstern och Rysslands

pågående anfallskrig mot Ukraina, påverkat Etikrådets arbete. Under året har vi, tillsammans med AP-fonderna, prioriterat arbetet med internationella konflikter. Utgångspunkten är att processer och arbetssätt än tydligare ska överensstämma med FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter (UNGP).

Ett varmt tack till medarbetare, styrelsen och inte minst alla kollegor på AP-fonderna för ett gott samarbete under året. Vi uppskattar också samarbetet med våra internationella partners. Det är tack vare er alla som Etikrådet har möjlighet att stärka AP-fonderna i deras uppdrag som ansvarsfulla ägare och föredömliga förvaltare.

Jenny Gustafsson
Chef för Etikrådet

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Ordförande har ordet

Det här är Etikrådet

Chefen för AP-fondernas etikråd

→ Ramverk som vägleder Etikrådet

Etikrådets påverkansarbete

Dialog som främsta påverkansverktyg

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Ramverk som vägleder Etikrådets arbete

Etikrådets arbete med att agera för och ställa krav på positiva förändringar inom hållbarhet hos utländska bolag – enskilda eller som bransch – utgår från AP-fondernas gemensamma värdegrund. Etikrådet arbetar med utgångspunkt i AP-fondslagen, internationella konventioner, och etablerade ramverk för ansvarsfullt företagande som sammantaget fungerar som en kompass för arbetet.

AP-fondslagen

AP-fondernas arbete styrs av AP-fondslagen, som reglerar hur AP-fonderna ska förvalta buffertkapitalet för det svenska statliga pensionssystemet. Lagen säger bland annat att AP-fonderna ska förvalta fondmedlen på ett föredömligt sätt genom ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande. Etikrådet grundades av AP-fonderna 2007 som ett samarbete för att gemensamt arbeta med frågor som rör utländska noterade bolag och komplexa hållbarhetsutmaningar.

Internationella konventioner

Etikrådets arbete utgår från internationella konventioner och överenskommelser som Sverige har undertecknat och stödjer, och som bland annat rör mänskliga rättigheter, miljö och särskilt inhumana vapen. Exempel på sådana är:

- Internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (ICESCR)
- Internationella konventionen om civila och politiska rättigheter (ICCPR)
- Konventionen mot korruption (UNCAC)
- Konventionen om förbud eller begränsningar av användandet av vissa konventionella vapen (UNCCW)
- Internationella arbetsorganisationens (ILO) kärnkonventioner om grundläggande mänskliga rättigheter i arbetslivet
- FN:s ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC).

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Ordförande har ordet

Det här är Etikrådet

Chefen för AP-fondernas etikråd

→ Ramverk som vägleder Etikrådet

Etikrådets påverkansarbete

Dialog som främsta påverkansverktyg

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Ramverk för ansvarfullt företagande

Etikrådets förväntningar på bolag grundas på ett antal etablerade ramverk och riktlinjer för ansvarfullt företagande. Ett sådant är FN:s Global Compact, som består av tio principer för bolag utifrån FN:s Allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, ILO:s deklaration om grundläggande principer och rättigheter på arbetsplatsen, Rio-deklarationen om miljö och utveckling samt FN:s konvention mot korruption.

Ett annat viktigt ramverk är FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter (UNGP), kring hur bolag bör hantera risker för kränkningar av mänskliga rättigheter inom sin egen verksamhet, via affärsrelationer, eller kopplingar genom exempelvis värdekedjor. Principerna fastställer även hur bolag bör tillse att de som påverkas negativt kan gottgöras.

Även OECD har tagit fram Riktlinjer för multinationella företag om ansvarfullt företagande, samt verktyg för processer och system, som bolag kan anta i sitt arbete med ansvarsfullhet och tillbörlig aktsamhet. Riktlinjerna är rekommendationer från regeringar till multinationella bolag, vilka stöds av ett nätverk med nationella kontaktpunkter som bland annat hanterar klagomål mot bolag.

FN:s Global Compact – 10 principer för företag

● Mänskliga rättigheter

1. Stödja och respektera internationella mänskliga rättigheter inom sfären för företagens inflytande
2. Försäkra att deras egna företag inte är inblandade i kränkningar av mänskliga rättigheter

● Arbetsrätt

3. Upprätthålla föreningsfrihet och erkänna rätten till kollektiva förhandlingar
4. Eliminera alla former av tvångsarbete
5. Avskaffa barnarbete
6. Avskaffa diskriminering vad gäller rekrytering och arbetsuppgifter

● Miljö

7. Stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker
8. Ta initiativ för att stärka ett större miljömedvetande
9. Uppmuntra utveckling av miljövänlig teknik

● Antikorruption

10. Motarbeta alla former av korruption, inklusive utpressning och mutor

Etikrådet främjar de globala hållbarhetsmålen

De globala hållbarhetsmålen, som ofta kallas Agenda 2030, antogs 2015 av FN:s 193 medlemsländer och utgör ett globalt ramverk för att adressera världens mest angelägna hållbarhetsutmaningar. För att nå de globala hållbarhetsmålen krävs åtaganden inte bara från regeringar och bolag utan också från investerare.

Som globala investerare har AP-fonderna möjlighet att på olika sätt främja de globala hållbarhetsmålen genom sitt ägararbete och genom sina investeringar. Etikrådet strävar efter en positiv utveckling mot de globala målen både genom det reaktiva och det proaktiva arbetet. Det reaktiva arbetet utgår från identifierade kränkningar i AP-fondernas portföljer och allvarlighetsgraden i dessa. I det proaktiva arbetet verkar Etikrådet för en hållbar utveckling genom att adressera komplexa hållbarhetsutmaningar och relevanta systemrisker.

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Ordförande har ordet

Det här är Etikrådet

Chefen för AP-fondernas etikråd

→ Ramverk som vägleder Etikrådet

Etikrådets påverkansarbete

Dialog som främsta påverkansverktyg

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Ställningstaganden

Etikrådet i samverkan med AP-fonderna tar vid behov fram övergripande ställningstaganden för att tydliggöra AP-fondernas ståndpunkt i vissa hållbarhetsfrågor. De gemensamma ställningstagandena rör komplexa hållbarhetsområden och utgår från de ramverk som vägleder AP-fondernas och Etikrådets arbete. Genom att publicera de gemensamma ställningstagandena vill AP-fonderna förtydliga sin syn och sina förväntningar på bolag inom specifika hållbarhetsfrågor.

AP-fondernas gemensamma ställningstaganden berör:

- Internationella konflikter
- Kommersiell spelverksamhet
- Kontroversiella vapen
- Narkotiska preparat
- Skatt
- Tobak.

Under året har ett arbete med ställningstagandet som rör internationella konflikter inletts. Det handlar om både analys och bedömningar av bolag med anledning av rådande geopolitiska läge och med utgångspunkt i FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter. Arbetet fortsätter under 2025.

[Läs mer om ställningstaganden på Etikrådets webbplats »](#)

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Ordförande har ordet

Det här är Etikrådet

Chefen för AP-fondernas etikråd

Ramverk som vägleder Etikrådet

→ Etikrådets påverkansarbete

Dialog som främsta påverkansverktyg

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Etikrådets påverkansarbete

Etikrådet stärker AP-fonderna som föredömliga förvaltare och ansvarstagande ägare, genom att arbeta för att bolag förbättrar sin hantering av hållbarhet i hela värdekedjan. Arbetet bedrivs både proaktivt och reaktivt.

● Proaktivt arbete

Etikrådets proaktiva arbete adresserar komplexa hållbarhetsutmaningar och systemrisker i syfte att skapa positiv förändring. Genom att arbeta med prioriterade fokusområden kan Etikrådet fördjupa sig och uppmuntra till positiv utveckling på bolags-, bransch- och systemnivå. Prioritering och val av fokusområden utgår från en omvärldsanalys där bland annat risken för potentiell negativ påverkan på människor och miljö, AP-fondernas finansiella exponering samt bedömda möjligheter för Etikrådet att göra positiv skillnad spelar in.

[Läs mer på sidan 13 »](#)

● Reaktivt arbete

Etikrådets reaktiva arbete syftar till att identifiera, analysera och agera på signaler om allvarliga kränkningar i AP-fondernas portföljer. Målet med de reaktiva dialogerna är att bolagen vidtar åtgärder och förhindrar att liknande incidenter inträffar igen. Etikrådet kan rekommendera AP-fonderna att exkludera bolag där rimliga förbättringar inte sker eller där möjligheten att påverka bedöms som begränsad.

[Läs mer på sidan 29 »](#)

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Ordförande har ordet

Det här är Etikrådet

Chefen för AP-fondernas etikråd

Ramverk som vägleder Etikrådet

Etikrådets påverkansarbete

→ Dialog som främsta påverkansverktyg

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Dialog som främsta påverkansverktyg

Etikrådet använder dialog som främsta verktyg för att påverka bolag till förbättrad hantering av hållbarhetsfrågor. Förändring tar tid och bolagsdialogerna förs ofta under flera år. Etikrådet följer löpande upp och utvärderar de mål som har satts.

Vad är en dialog?

En bolagsdialog inleds när det upprättas en kontakt med bolaget kring en viss fråga. I dialogen sker diskussion med bolaget om dess utmaningar, och om Etikrådets förväntningar och krav på förbättringar inom aktuella hållbarhetsområden. Bolagsdialogerna utgår från tydliga mål som exempelvis förbättrad styrning av bolagets verksamhet genom policyer, dessas implementering och att bolaget rapporterar transparent. Målen för dialogerna och dialogstrategin följs löpande upp och utvärderas. Kontakt sker via mejl, telefon, videomöten eller besök på plats.

Vilka deltar i en dialog?

Etikrådet kan delta i dialogerna direkt eller via en tjänsteleverantör. Etikrådet samarbetar ofta med andra investerare för att öka möjligheten att påverka. Dialogen inleds genom bolagets investerarkontakt eller genom direktkontakt med bolagets hållbarhetsansvariga samt med andra relevanta intressenter. Beroende på om problemen är bolagsspecifika eller gemensamma för en hel bransch, drivs dialogerna bolagsspecifikt eller med flera bolag samtidigt inom den specifika branschen. I vissa fall kan även olika aktörer i värdekedjan behöva samlas för att gemensamt adressera problemet.

Framgångsfaktorer

Etikrådets arbete utgår från vetenskapligt förankrade metoder.

● God kunskap

God kunskap om ett hållbarhetsområde underlättar en framgångsrik dialog och påverkansarbetet. Det är också viktigt att vara påläst om bolagets arbete på området samt dess förutsättningar och utmaningar.

● Förtroende

Om Etikrådet kan skapa ett konstruktivt klimat för dialogen, ökar möjligheten att lyckas få bolaget att genomföra positiva förändringar. En dialog med ett bolag förs i förtroende och är därför inte alltid möjlig att rapportera om offentligt. Etikrådet arbetar för ökad öppenhet och redovisar transparent sitt arbete i största möjliga mån.

● Samverkan

För att mer effektivt kunna påverka bolag till förändring kan Etikrådet samarbeta med andra investerare, ofta internationellt, och därigenom skapa en hävstångseffekt för att åstadkomma förändring.

● Anpassat arbetssätt

Etikrådet kan välja olika sätt att bedriva dialog, anpassat efter situation, sakfråga och dialogens framdrift.

● Utbyte av erfarenheter

Inget bolag vill vara sämst och att arbeta med flera bolag i en bransch samtidigt är ofta en framgångsstrategi. Etikrådet kan också stötta erfarenhetsutbyten mellan bolag i olika branscher.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

→ Proaktivt arbete

Om det proaktiva arbetet

Antimikrobiell resistens

Barnarbete och tvångsarbete

Klimatomställning

Techbolag och mänskliga rättigheter

Vatten

Projekt om biologisk mångfald

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

● Proaktivt arbete

Positiv förändring i komplexa hållbarhetsutmaningar

Etikrådets proaktiva påverkansarbete adresserar komplexa hållbarhetsutmaningar och systemrisker i syfte att skapa positiv förändring. Genom att arbeta med fokusområden kan Etikrådet fördjupa sig och uppmuntra till positiv utveckling på bolags-, bransch- och systemnivå.

14

Om det proaktiva arbetet

16

Antimikrobiell resistens

19

Barnarbete och tvångsarbete

21

Klimatomställning

23

Techbolag och mänskliga rättigheter

25

Vatten

28

Projekt om biologisk mångfald

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

→ Om det proaktiva arbetet

Antimikrobiell resistens

Barnarbete och tvångsarbete

Klimatomställning

Techbolag och mänskliga rättigheter

Vatten

Projekt om biologisk mångfald

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Proaktivt arbete

Process för Etikrådets proaktiva arbete

Etikrådets proaktiva arbete är långsiktigt och utgår från ett antal beslutade fokusområden som sträcker sig över flera år. En systematisk process ger stöd för prioritering, val av projekt och löpande utvärdering.

Många hållbarhetsutmaningar är komplexa, dynamiska och omfattande. Bransch- och systemövergripande utmaningar kan sällan lösas av ett enskilt bolag eller en enskild investerare. Olika intressenter behöver agera tillsammans för att begränsa negativa effekter och främja en mer hållbar utveckling.

Samtidigt har enskilda bolag ett ansvar att förstå, hantera risker och agera utifrån sin roll i värdekedjan.

AP-fonderna och Etikrådet har en process för att identifiera relevanta riskområden, och prioritera samt utvärdera det proaktiva arbetet, och möjligheten till positiv påverkan.

Etikrådet kan vid behov, utifrån den löpande omvärldsanalysen, agera utanför fokusområdena.

Omvärldsanalys

- Löpande bevakning och identifiering av riskområden inom miljö, sociala frågor och bolagsstyrning.
- Väsentlighetsanalys utifrån principen om dubbel väsentlighet: hur bolagen i AP-fondernas portföljer påverkas av riskerna, och hur bolagen och deras värdekedjor kan påverka omvärlden.

Fokusområden

- Val av fokusområde baseras på omvärldsanalysen och prioritering av AP-fonderna och Etikrådet.
- Fokusområdena ska komplettera och/eller förstärka AP-fondernas eget hållbarhetsarbete.
- I urvalsprocessen bedöms även AP-fondernas och Etikrådets möjlighet att påverka.

Projekt

- Vissa projekt fokuseras på bolagsdialog, andra på arbete med olika intressenter och branschövergripande aktiviteter utifrån ett systemperspektiv.
- Val av projekt tar hänsyn till AP-fondernas och Etikrådets möjligheter att påverka till positiv utveckling.
- Projekt initieras med analys, mål och plan för uppföljning av utveckling samt resultat.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

→ Om det proaktiva arbetet

Antimikrobiell resistens

Barnarbete och tvångsarbete

Klimatomställning

Techbolag och mänskliga rättigheter

Vatten

Projekt om biologisk mångfald

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Proaktivt arbete

Etikrådets fem fokusområden

Etikrådet och AP-fonderna valde 2023 ut fem fokusområden som adresserar komplexa hållbarhetsutmaningar och systemrisker som påverkar både AP-fondernas investeringar och samhället. Vissa projekt hade påbörjats innan fokusområdena fastställdes. Under 2024 har Etikrådet deltagit i tio projekt, varav ett har löpt parallellt med fokusområdena.

Antimikrobiell resistens (AMR)

Antimikrobiell resistens (AMR) uppstår när bakterier, virus, svampar och parasiter inte längre svarar på läkemedel, vilket gör infektioner mer svårbehandlade och ökar risken för sjukdomsspridning, allvarlig sjukdom och dödsfall. Främsta bidragande orsak till att AMR utvecklas är över- och felanvändning av antibiotika i intensiv industriell djurproduktion. AMR är en global systemrisk för både folkhälsan och ekonomin.

[Läs mer här »](#)

Pågående projekt 2024

- Investor Action on AMR (nytt 2024)
- FAIRR Animal Pharmaceuticals
- FAIRR Restaurant Antibiotics

Barnarbete och tvångsarbete

Barnarbete och tvångsarbete förekommer över hela världen, men är särskilt vanligt inom vissa branscher och regioner. Bolag kan vara exponerade i sin direkta verksamhet eller genom sina leverantörskedjor. Etikrådet har prioriterat branscher som textilindustrin, byggindustrin och dagligvaror. Att identifiera, förhindra och begränsa negativ påverkan på de mänskliga rättigheterna är en grundläggande princip för ansvarsfullt företagande.

[Läs mer här »](#)

Pågående projekt 2024

- Tvångsarbete inom bygg- och textilindustrier (avslutades 2024)

Klimatomställning

Klimatförändringarna utgör en allvarlig systemrisk som kan ha betydande påverkan på AP-fondernas tillgångar och negativ inverkan på nuvarande och framtida generationers levnadsvillkor. Etikrådet prioriterar sitt arbete för att insatserna ska få bästa möjliga effekt, med fokus på omställningen av utsläppstunga branscher samt kritiska metaller och mineraler som behövs i klimatomställningen. Arbetet ska också komplettera och förstärka AP-fondernas respektive klimatstrategier.

[Läs mer här »](#)

Pågående projekt 2024

- Steel value chain engagement (nytt 2024)
- Global Investor Commission on Mining 2030

Techbolag och mänskliga rättigheter

Onlineplattformar och de stora techbolagen spelar en allt viktigare roll i samhället. Detta innebär många möjligheter men också flera utmaningar som rör mänskliga rättigheter, bland annat inom komplexa frågor som integritet och yttrandefrihet, effekter på demokratiska system, förstärkning av extremism och påverkan på utsatta grupper. I många fall kan den här typen av risker förstärkas av de berörda bolagens affärsmodeller och företagskultur.

[Läs mer här »](#)

Pågående projekt 2024

- Big Tech & Human Rights

Vatten

Vatten av god kvalitet och i tillräcklig mängd är avgörande för allt från hälsa och sanitet till livsmedels- och kraftproduktion samt många andra industriprocesser. Vatten är också nära kopplat till andra globala utmaningar, däribland klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald och ofrivillig migration. Vattenbrist är därför en angelägen global utmaning, med betydande konsekvenser för bolag och investerare.

[Läs mer här »](#)

Pågående projekt 2024

- Valuing Water Finance Initiative
- Investor Initiative on Hazardous Chemicals

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Om det proaktiva arbetet

→ Antimikrobiell resistens

Barnarbete och tvångsarbete

Klimatomställning

Techbolag och mänskliga rättigheter

Vatten

Projekt om biologisk mångfald

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Fokusområde

Antimikrobiell resistens

Antimikrobiell resistens (AMR) är en systemrisk för såväl samhälle som världsekonomin. Om effektiva motåtgärder inte vidtas, uppskattas den globala årliga BNP-förlusten fram till 2050 kunna uppgå till närmare -4 procent, och uppemot tio miljoner människor riskerar att dö per år på grund av AMR, enligt Världsbanken. Världshälsoorganisationen har identifierat AMR som ett av de största globala hoten mot folkhälsan.

Antimikrobiell resistens (AMR) uppstår när bakterier, virus, svampar och parasiter överlever trots att de exponeras för läkemedel, vilket gör infektioner mer svårbehandlade och ökar risken för sjukdomsspridning, allvarlig sjukdom och dödsfall. Främsta bidragande orsak till att AMR utvecklas är över- och felanvändning av antibiotika i intensiv industriell djuruppfödning.

Fungerande antibiotika är en nödvändig beståndsdel i ett effektivt hälsosystem. För långsiktiga investerare som AP-fonderna bedöms därför AMR vara en prioriterad systemrisk och det är viktigt att effektiva motåtgärder vidtas. AMR-relaterade risker kan utgöra ett allvarligt hot mot människor, samhälle, specifika branscher (däribland matproduktion och hälsovård) samt ekonomisk tillväxt och därmed AP-fondernas investeringar.

Att hejda AMR är en komplex och omfattande utmaning, och därför anser Etikrådet att samarbeten mellan olika aktörer är nyckeln för att effektivt kunna motverka AMR.

Etikrådets prioriteringar

Inom fokusområdet Antimikrobiell resistens prioriterar Etikrådet huvudsakligen två inriktningar. Etikrådet verkar för att öka medvetenheten hos investerare och andra intressenter, om varför AMR är en väsentlig risk för folkhälsa, samhälle och ekonomi, och därmed AP-fondernas portföljer. Etikrådet arbetar också med att påverka systemviktiga bolag inom framför allt djurläkemedels- respektive snabbmatsbranschen, där fonderna har innehav, till en ansvarsfull användning av antibiotika.

Anledningen till att Etikrådet prioriterar djurhållning är att antibiotika används i tillväxtfrämjande syfte och för att

förebygga att djur blir sjuka, vilket har resulterat i att intensiv industriell djuruppfödning står för mer än 70 procent av antibiotikaanvändningen globalt. Överanvändning av antibiotika i intensiv industriell djuruppfödning bedöms därför vara den enskilt största bidragande orsaken till AMR. Efterfrågan på kött, mejeriprodukter och fisk förväntas öka i takt med den globala befolkningsökningen, vilket gör behovet av en ansvarsfull användning av antibiotika än mer relevant för att begränsa risken för utbredd AMR.

Utveckling inom fokusområdet

2023

Etikrådet går med i initiativet FAIRR (Farm Animal Investment Risk and Return) och deltar i inledande samtal med bolag och experter.

2024

Etikrådet går under våren med i projektet Investor Action on AMR (IAAMR), skriver under ett ställningstagande inför FN:s högnivåmöte om AMR, och deltar i MSCI Sustainability Institute's investerarguide.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Om det proaktiva arbetet

→ Antimikrobiell resistens

Barnarbete och tvångsarbete

Klimatomställning

Techbolag och mänskliga rättigheter

Vatten

Projekt om biologisk mångfald

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Projekt: FAIRR Animal Pharmaceuticals

Bakgrundsfakta

Region: Globalt

Ämnen: Ansvarsfull produktion och användning av antibiotika

Antal bolag: 7

FN:s mål för hållbar utveckling:

[Läs mer om målen här »](#)

För många djurläkemedelsbolag utgör antibiotika och andra antimikrobiella läkemedel en väsentlig del av deras produktutbud. Eftersom djurläkemedelsindustrin är en viktig del av kedjan för produktionen och användningen av antibiotika, är det därför viktigt att de säkerställer att denna antibiotika tillverkas och marknadsförs på ett ansvarsfullt sätt.

Drygt 70 procent av volymen av antimikrobiella läkemedel globalt används på djur inom värdekedjan för livsmedel. Överanvändning i tillväxt- och förebyggande syfte av dessa kritiska läkemedel bidrar till antimikrobiell resistens (AMR), vilket är varför Etikrådet riktar in sig på denna bransch och bolag som bedöms vara systemviktiga för att hantera risken med AMR.

Etikrådet är sedan hösten 2023 medlem i FAIRR (Farm Animal Investment Risk and Return), ett globalt investerarnätverk som verkar för att öka medvetenheten om utmaningar kopplade till intensiv industriell djuruppfödning och riskerna inom det bredare livsmedelssystemet. Inom projektet djurläkemedelsbolag samarbetar Etikrådet med andra investerare, och drar nytta av experter

från FAIRR som koordinerar projektet och analyserar hur bolagen presterar.

Mål för projektet

Målet för projektet som riktar sig till djurläkemedelsindustrin (med inriktning på intensiv industriell djuruppfödning) är att påverka bolagen som omfattas att öka transparensen och tydligheten för hur AMR-risker hanteras i bland annat försäljning och marknadsföring, och begränsa användningen av medicinskt viktiga antibiotika i intensiv industriell djuruppfödning (nötkött, fågel och fisk) i tillväxt- och sjukdomsförebyggande syfte.

Resultat

Den senaste utvärderingen av bolagen som omfattas av projektet publicerades i maj 2024. Utvärderingen visar att:

- Även om djurläkemedelsbolagen generellt har blivit mer transparenta, finns det alltså utvecklingspotential för att investerare ska kunna bedöma hur effektiva bolagen är i att hantera AMR-risker.
- De sju bolagen som omfattas av projektet behöver visa att de inte tillverkar eller marknadsför tillväxtfrämjande läkemedel, och att försäljningsvolymen av antibiotika som inte används i behandlingssyfte minskar över tid.

Resultatet visar att ytterligare åtgärder är nödvändiga för att påverka bolagen att redovisa relevanta risker och hur de hanterar dem, så att investerare i sin tur kan bedöma om dessa är tillräckliga.

Nästa steg

Under 2025 fortsätter utvärderingarna av bolagen som omfattas av projektet.

[Läs mer om FAIRR Animal Pharmaceuticals här »](#)

Projekt: FAIRR Restaurant Antibiotics

Bakgrundsfakta

Region: Globalt

Ämnen: Ansvarsfull användning av antibiotika

Antal bolag: 12

FN:s mål för hållbar utveckling:

[Läs mer om målen här »](#)

Snabbmatsbranschen har, i egenskap av stor inköpare av animaliskt protein (såsom nötkött, fågel och fläsk), en viktig roll att spela för att adressera riskerna med antimikrobiell resistens (AMR) i sina respektive värdekedjor. Som en viktig del av kedjan för användningen av antibiotika, behöver branschen verka för att proteinerna de köper har producerats på ett ansvarsfullt sätt.

Drygt 70 procent av volymen av antimikrobiella läkemedel globalt används på djur inom värdekedjan för livsmedel. Överanvändning i tillväxt- och förebyggande syfte av dessa kritiska läkemedel bidrar till AMR, vilket är varför Etikrådet riktar in sig på denna bransch och bolag som bedöms vara systemviktiga för att hantera risken med AMR.

Etikrådet är sedan hösten 2023 medlem i FAIRR (Farm Animal Investment Risk and Return), ett globalt investerarnätverk som verkar för att öka medvetenheten om utmaningar kopplade till intensiv industriell djuruppfödning och riskerna inom det bredare livsmedelssystemet. Inom projektet för snabbmatsrestaurangbolag samarbetar Etikrådet med andra investerare för att få en starkare röst i dialoger med bolag, och

drar nytta av experter från FAIRR som koordinerar projektet och analyserar hur bolagen presterar.

Mål för projektet

Målet för projektet som riktar sig till snabbmatsrestauranger är att påverka bolagen som omfattas att öka transparensen och tydligheten om hur AMR-risker hanteras i bolagens värdekedjor, bland annat genom utveckling av policyer som täcker alla nyckelproteiner och som ligger i linje med WHO:s riktlinjer samt målsättningar och uppföljning.

Resultat

Den senaste utvärderingen av bolagen, och dialogerna, som omfattas av projektet publicerades i maj 2024. Utvärderingen visar att:

- För 11 av 12 av de restaurangkedjorna som omfattas av projektet noteras relevanta policyer för enskilda proteiner i deras respektive utbud. Samtidigt saknar samtliga bolag en heltäckande policy för sina relevanta utbud, i linje med WHO:s riktlinjer.
- Information om i vilken utsträckning bolagens leverantörer lever upp till bolagens egna policyer samt information om antibiotikaanvändning inom verksamheten generellt, bör förbättras.

Resultatet visar att fortsatt dialog är nödvändig för att påverka bolagen att redovisa relevanta risker och hur de hanterar dem, så att investerare i sin tur kan bedöma om dessa är tillräckliga.

Nästa steg

Under 2025 fortsätter utvärderingarna av, och dialogerna med, bolagen som omfattas av projektet.

[Läs mer om FAIRR Restaurant Antibiotics här »](#)

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Om det proaktiva arbetet

→ Antimikrobiell resistens

Barnarbete och tvångsarbete

Klimatomställning

Techbolag och mänskliga rättigheter

Vatten

Projekt om biologisk mångfald

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Intervju:

Alexander Elving om vikten av investerarsamverkan inom AMR

Bakgrundsfakta

Region: Globalt

Ämnen: Ansvarsfull produktion och användning av antibiotika

Antal bolag: N/A

FN:s mål för hållbar utveckling:

[Läs mer om målen här »](#)

2024 var ett viktigt år för att utveckla medvetenhet och förbättra riskhanteringen av antimikrobiell resistens (AMR). I september hölls ett högnivåmöte i FN:s Generalförsamling – det första i sitt slag sedan 2016 – med fokus på hanteringen av AMR. Vid mötet antogs en politisk deklaration med ambitioner och målsättningar för att bemöta hotet från AMR.

Våren 2024 gick Etikrådet med i Investor Action on AMR (IAAMR) som är ett samverkansinitiativ, vilket stöds av 22 institutionella investerare med cirka 13 000 miljarder USD under förvaltning.

Alexander Elving, Hållbarhetsspecialist, berättar om Etikrådets medverkan i projektet:

Varför har Etikrådet valt att medverka i IAAMR?

AMR får, i förhållande till riskerna det medför, lägre uppmärksamhet än andra väsentliga hållbarhetsrisker, vilket är en av anledningarna till att Etikrådet engagerar sig i frågan. Syftet med IAAMR är att använda investerarens inflytande för att uppmärksamma och hantera riskerna med AMR, och utbyta erfarenheter av AMR-relaterade risker från ett investerarperspektiv.

Vad är målet för projektet?

Målet med projektet och Etikrådets deltagande är att bidra till ökad medvetenhet om det växande hotet med AMR och att AMR i större utsträckning integreras i riskhantering och beslutsfattande i investerarsammanhang, på policynivå, och i dialog med bolag.

Vad har hänt under året?

Utöver att gå med i IAAMR gav Etikrådet sitt stöd till ett publikt [ställningstagande](#) från bland annat stora institutionella investerare inför högnivåmötet i FN. Ställningstagandet signalerar våra förväntningar avseende exempelvis vetenskapligt baserade vägledning och målsättningar. Deklarationen som antogs av FN i september innehåller flera steg i rätt riktning, bland annat upprättandet av en oberoende panel för att bistå beslutsfattare med

”Över- och felanvändning av antibiotika leder till stora negativa konsekvenser för vår hälsa och samhället i stort”

vetenskapligt baserade underlag, samt vissa kvantitativa målsättningar avseende effekterna av AMR. Samtidigt kan det konstateras att mer behöver göras än vad deklarationen innehåller, vilket är varför Etikrådet fortsätter att arbeta med frågan.

Etikrådet bidrar även till ökad kunskap om AMR, både i AP-fondernas förvaltningsorganisationer och i externa sammanhang. Exempelvis bidrog Etikrådet under 2024 till en [investerarguide](#) om

AMR, som MSCI Sustainability Institute tillsammans med bland andra IAAMR och FAIRR producerade.

Vad är nästa steg?

Etikrådet fortsätter att verka för att uppmärksamma relevanta intressenter på vikten av att hantera AMR. Det sker framför allt i samverkan med såväl offentliga som privata aktörer.

[Läs mer om Investor Action on AMR här »](#)

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Om det proaktiva arbetet

Antimikrobiell resistens

→ Barnarbete och tvångsarbete

Klimatomställning

Techbolag och mänskliga rättigheter

Vatten

Projekt om biologisk mångfald

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Fokusområde

Barnarbete och tvångsarbete

Miljontals människor runt om i världen är utsatta för tvångsarbete och/eller barnarbete, och enligt ILO har antalet ökat. Etikrådet arbetar med bolagsdialog inom högriskbranscher för att främja systemförändringar i denna fråga och adressera dess negativa påverkan på såväl individer som samhällets utveckling.

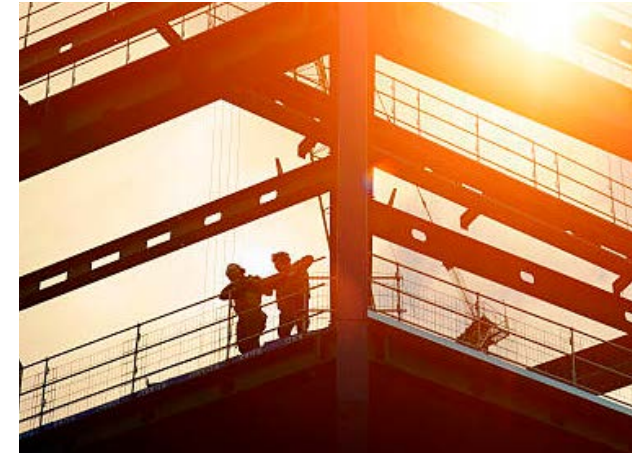
International Labour Organization (ILO) uppskattar att det fanns 160 miljoner barn som tvingades till barnarbete år 2020, vilket motsvarar nästan 10 procent av alla barn i världen. Barnarbete hade då ökat för första gången på 20 år – en ökning med 8,4 miljoner sedan 2016 – och riskerna att fler barn tvingas in i arbete anses ha förvärrats ytterligare på grund av Covid-19 pandemin. Antalet människor i tvångsarbete har också ökat enligt ILO, från 24,9 miljoner 2016 till 27,6 miljoner 2021. Runt två tredjedelar av allt tvångsarbete förekommer i den privata sektorn, och de ekonomiska vinster som kan härledas till tvångsarbete uppskattas till 236 miljarder USD per år.

Etikrådets prioriteringar

Barnarbete och tvångsarbete förekommer över hela världen, men är särskilt vanligt inom vissa branscher och regioner. Bolag kan vara exponerade i sin direkta verksamhet eller genom sina leverantörskedjor. Etikrådets arbete inom fokus-

området är inriktat på branscher där risken för barnarbete och tvångsarbete är särskilt hög, framför allt i leverantörsledet. Ett viktigt perspektiv som genomsyrar arbetet är att främja åtgärder som adresserar grundorsakerna till barnarbete och tvångsarbete. Fattigdom är en sådan orsak, och dialogerna fokuserar därför till stor del på hur bolag kan arbeta med ansvarsfull rekrytering och erbjuda anständiga arbetsvillkor. Ansvarsfulla inköpsprocesser är ytterligare ett viktigt område. Etikrådet förväntar sig också att bolag arbetar aktivt för att implementera FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter (UNGP). Det innebär att bolag ska integrera respekt för mänskliga rättigheter i sin verksamhet och i policyer, strategi och riskhantering samt rapportera om sitt arbete.

Under 2024 har ett projekt inriktat på textil- och byggindustrierna avslutats. Etikrådet genomför en analys och en omvärldsbevakning för att fastställa framtida inriktning inom fokusområdet.

Initiativ inriktat på barnrättsfrågor

Sedan 2023 har Etikrådet deltagit i ett initiativ med mål att främja barnrättsperspektiv inom bolag med verksamhet kopplad till mat, dryck och personhygien. Initiativtagare till projektet är Global Child Forum – en organisation som verkar för förbättrad hantering av barnrättsfrågor inom näringslivet – och fondbolaget Swedbank Robur. Tillsammans med ett 30-tal investerare har Etikrådet skrivit under brev till 17 bolag för att uppmantra till årliga konsekvensanalyser gällande barnarbete, åtgärder för att förhindra och gottgöra, och förbättrad rapportering. Under 2024 följdes breven upp, och ytterligare bolag kontaktades. Brevens har också berört ansvarsfull produktutveckling och marknadsföring gentemot barn. Bolagens framdrift mäts genom Global Child Forums årliga [Benchmark](#) »

Utveckling inom fokusområdet

2023

Andra året av projektet inriktat på tvångsarbete inom bygg- och textilindustrier.

2024

Projektet inriktat på tvångsarbete inom bygg- och textilindustrier avslutas. Översyn av inriktningen inom fokusområdet påbörjas.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Om det proaktiva arbetet

Antimikrobiell resistens

→ Barnarbete och tvångsarbete

Klimatomställning

Techbolag och mänskliga rättigheter

Vatten

Projekt om biologisk mångfald

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Projekt: Tvångsarbete inom bygg- och textilindustrier

Bakgrundsfakta

Region: Globalt

Ämnen: Tvångsarbete och modernt slaveri

Antal bolag: 16

FN:s mål för hållbar utveckling:

[Läs mer om målen här »](#)

Etikrådet inledde 2021 ett treårigt projekt avseende påverkansdialoger med bolag inom byggbranschen och inom tillverkning av kläder och skor, i syfte att förbättra bolagens hantering av risk för tvångsarbete, särskilt i sina leverantörskedjor. Projektet, som avslutades under första kvartalet 2024, har letts av en tjänsteleverantör och skett i samverkan med andra institutionella investerare.

Projektet har bestått av dialoger med 16 bolag. Utöver bolagsdialogerna har det anordnats ett rundabordssamtal mellan bolag, investerare och andra experter. Bolagen har även fått ta del av informationsmaterial med fokus på framgångsfaktorer inom respektive bransch.

Mål för projektet

Det övergripande målet att bolagen ska förbättra sin hantering av risker för tvångsarbete i leverantörskedjor har följts upp inom sex delområden:

1. Styrning och rapportering
2. Ansvarsfulla inköpsrutiner
3. Levnadslön och inkomst
4. Engagemang med intressenter
5. Arbetsrätt
6. Revision och system för visselblåsning.

Bolagen kan uppnå nio poäng inom varje målområde, det vill säga totalt 54 poäng.

Resultat

Vid projektets start bedömdes de flesta bolag ha en relativt svag beredskap för att hantera risker för tvångsarbete. Bolagsdialogerna inleddes därför med att belysa och förklara hur riskerna kan materialiseras, och visa på riskområden inom respektive bransch.

Under projektets sista år förbättrade 10 av de 16 bolagen sina resultat. Flera bolag vidtog åtgärder för att förstärka sin riskhantering, bland annat genom att anta policyer gällande mänskliga rättigheter (särskilt avseende migrantarbetare), genomföra utbildningar för berörda delar av organisationen, gå med i samarbeten inriktade på mänskliga rättigheter och förbättra rapporteringen.

Under projektets gång har bolagen uppvisat framdrift inom de flesta delområden. Den starkaste positiva utvecklingen har skett inom bolagens styrning och rapportering, följt av kategorierna "levnadslön och inkomst" och

"revision och system för visselblåsning". Etikrådet noterar dock att det finns utrymme för förbättring, särskilt inom delområdet "ansvarsfulla inköpsrutiner" där arbetet inte märkvärdigt förbättrats under projektet, och bolagen generellt har fortsatt låg beredskap.

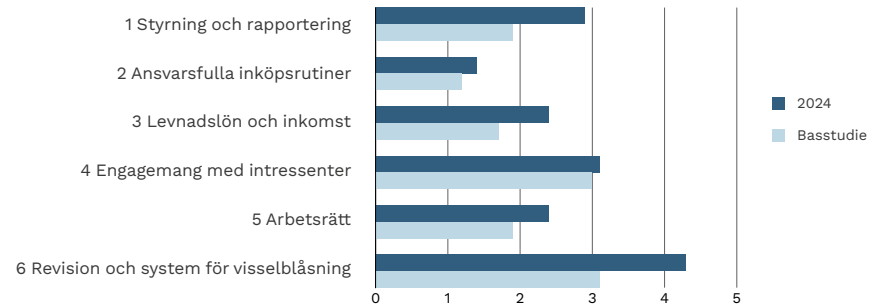
För att avsluta bolagsdialogerna framfördes rekommendationer till bolagen kring hur de kan ytterligare förstärka sin beredskap och hantera risker för tvångsarbete. Flera av bolagen delgav åtgärdsplaner som pekar mot att det kommer ske vidare förbättringar framöver.

Slutsatser

Projektet visar att förändring inom den här typen av systemfrågor tar tid. Även om förbättringar har noterats inom flera viktiga områden, började många bolag från en låg nivå då de inte ansåg tvångsarbete som en relevant risk, eller bara nyligen hade påbörjat arbete inom detta område. De uppsatta målen har också varit särskilt utmanande, med förväntningar på att bolagen adresserar

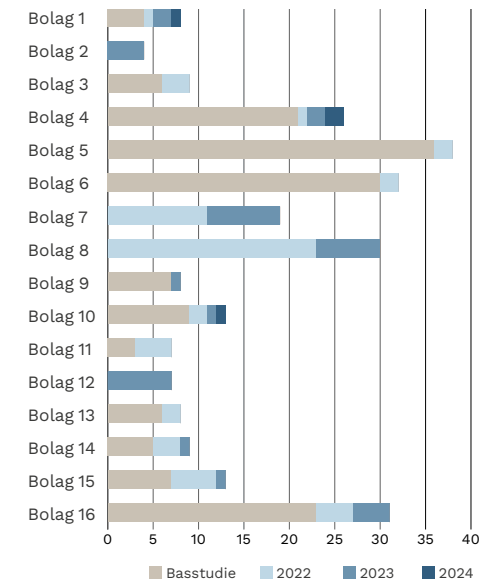
strukturella grundorsaker till tvångsarbete – som ansvarsfulla inköpsrutiner, arbetsrätt inklusive fackliga rättigheter och levnadslöner inom leverantörskedjor. Komplexa hållbarhetsutmaningar som tvångsarbete kan inte lösas av enskilda bolag, men Etikrådet uppskattar att flera bolag nu visar på bättre medvetenhet om risker, och har påbörjat ett arbete för att förbättra förutsättningarna inom sina egna verksamheter och leverantörskedjor.

Resultatutveckling av respektive målområde hos samtliga bolag, jämfört med start

Genomsnittspoängen för respektive målområde påverkas både av poängförändringar och av förändringar i bolagsurvalet.

Resultatutveckling hos respektive bolag, sedan start

För bolag som tillkommit under projektets gång visas respektive poäng endast för relevanta år.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Om det proaktiva arbetet

Antimikrobiell resistens

Barnarbete och tvångsarbete

→ Klimatomställning

Techbolag och mänskliga rättigheter

Vatten

Projekt om biologisk mångfald

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Fokusområde

Klimatomställning

Klimatförändringarna bedöms utgöra en allvarlig systemrisk som kan ha betydande påverkan på AP-fondernas tillgångar och negativ inverkan på nuvarande och framtida generationers levnadsvillkor. Etikrådet och AP-fonderna arbetar för en hållbar omställning i linje med Parisavtalet.

Klimatomställningen är systemkritisk och för långsiktiga investerare som AP-fonderna är det viktigt att de bolag man äger hanterar klimatrelaterade risker, begränsar sin negativa klimatpåverkan och bidrar till målen i Parisavtalet. Omfattningen av klimatomställningen innebär att Etikrådet behöver prioritera och fokusera sitt arbete. Etikrådet gör därför en samlad bedömning av hur och vart det ska rikta sina insatser för att få bästa möjliga effekt. Etikrådets arbete syftar också till att komplettera och förstärka det klimatrelaterade arbete som bedrivs på respektive AP-fond.

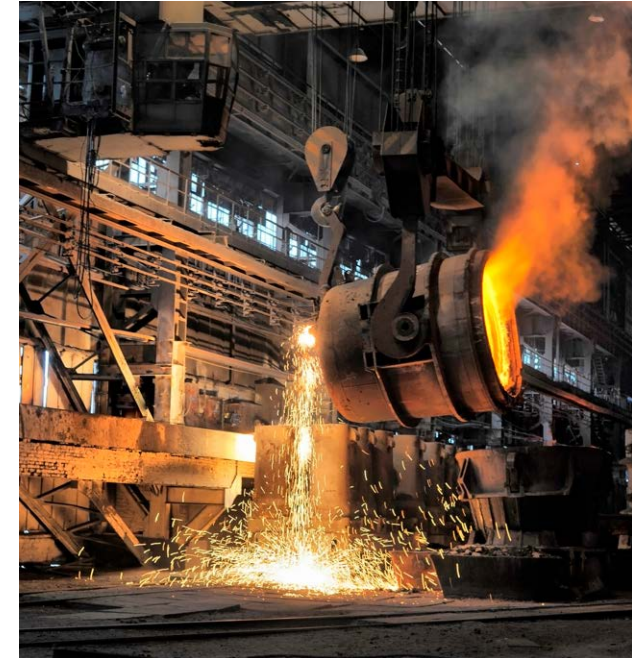
Etikrådets prioriteringar

Utifrån den utgångspunkten prioriterar Etikrådet två områden: omställningen av utsläppstunga branscher, specifikt stålproduktion, och gruvsektorns hantering av hållbarhetsutmaningar utifrån ett ökat behov av utvinning av kritiska mineraler och metaller för att möjliggöra klimatomställningen.

Etikrådet arbetar med dessa områden i samarbete med andra kapitalmarknadsaktörer inom två olika projekt: Steel value chain engagement respektive Global Investor Commission on Mining 2030.

Omställningen av utsläppstunga industrier är särskilt viktig för att begränsa negativ klimatpåverkan och bidra till målen i Parisavtalet. Samtidigt är det utmanande för enskilda bolag att på egen hand ställa om sin verksamhet, eftersom de också är beroende av andra aktörers beslut och aktiviteter. Ofta krävs innovation och teknologi som fortfarande är under utveckling. Därför finns ett behov att investerare, bolag, leverantörer och kunder över hela värdekedjan samverkar för att identifiera åtgärder för en lyckad omställning.

Gruvindustrin har betydande hållbarhetsrelaterade risker och effekter. Samtidigt är sektorn samhällskritisk och avgörande i omställningen. Allt från elbilsbatterier till förnybar energiproduktion bidrar till en ökad efterfrågan av kritiska

metaller och mineraler. Etikrådet verkar för att gruvindustrin ska möta detta behov på ett hållbart och ansvarsfullt sätt. Tidigare har Etikrådet engagerat sig för att säkerställa att gruvbolag globalt tar ansvar för sina avfallsdammar, vilket bland annat har resulterat i en global standard för gruvdammar.

Utveckling inom fokusområdet

2023

Etikrådet har genom sin medverkan i styrgruppen för Global Investor Commission on Mining 2030 (Mining 2030) varit delaktigt i arbetet som lett fram till projektets etablering.

2024

Etikrådet går med i projektet Steel value chain engagement. Mining 2030 lanserar sex strategiska mål och fastställer en projektplan.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Om det proaktiva arbetet

Antimikrobiell resistens

Barnarbete och tvångsarbete

→ Klimatomställning

Techbolag och mänskliga rättigheter

Vatten

Projekt om biologisk mångfald

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Projekt: Steel value chain engagement

Bakgrundsfakta

Region: Europa

Ämnen: Omställning i utsläppstunga branscher

Antal bolag: Cirka 40

FN:s mål för hållbar utveckling:

[Läs mer om målen här »](#)

Våren 2024 gick Etikrådet med i Steel value chain engagement, som koordineras av Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC), med syfte att uppmuntra bolag inom sektorer som är stålintensiva att klargöra, och publikt redogöra för, sin efterfrågan på så kallat grönt stål. Detta för att skicka tydliga signaler till stålbolag att det finns en efterfrågan på grönt stål, och därmed bidra med incitament för omställningen i stålsektorn. Särskild vikt läggs vid att identifiera eventuella hinder för bolag att övergå till att köpa in grönt stål i större utsträckning. Etikrådet har initialt en stödjande roll i projektet.

Projektet ingår i fas två i initiativet Climate Action 100+ och riktar sig till ett 40-tal europeiska bolag inom stålintensiva sektorer: biltillverkning, flyg- och sjöfart, bygg samt förnybar energi.

Ståltillverkning producerar mer koldioxidutsläpp än alla andra tunga industrier, och står för cirka 8 procent av de totala utsläppen globalt. Samtidigt är dialog med enskilda bolag i en viss värdekedja ofta otillräckligt, eftersom en omställning i linje med Paris-

avtalet är beroende av åtgärder av flera bolag i hela värdekedjan samt av andra yttre faktorer.

Ståltillverkare med höga klimatambitioner verkar aktivt för att ställa om produktionen, men det krävs att hela värdekedjan – leverantörer, kunder, investerare och regeringar – samverkar för att kunna ställa om den globala stålmarknaden.

Mål för projektet

Detta projekt syftar till att tydliggöra efterfrågan på grönt stål. Genom att öka omfattningen av den gröna stålproduktionen kan kostnaden, som i nuläget är högre än för traditionell ståltillverkning, minskas.

- Att tydliggöra efterfrågan på grönt stål i syfte att stimulera investeringar i omställningen av stålbranschen.
- Att bidra till att accelerera utbyggnaden av grön stålproduktion.

Konkret ska detta ske genom att uppmuntra bolag att publikt redovisa i linje med ett ramverk som tidigare producerats av [IIGCC – Steel Purchaser Framework](#). Ramverket innehåller målsättningar för andel grönt stål, och utsläppsintensitet vid inköp av stål.

Resultat

Projektet har initierats under 2024 och presenterats för de bolag som är i fokus för projektet.

Nästa steg

Nästa steg är dialog med bolagen inom projektet för att uppmuntra dem att implementera ramverket, och utvärdera de bolag som rapporterar i linje med ramverket i ett första skede.

[Läs mer om Steel value chain engagement här »](#)

Projekt: Global Investor Commission on Mining 2030

Bakgrundsfakta

Region: Globalt

Ämnen: Ansvarsfull utvinning av kritiska metaller och mineraler som behövs i klimatomställningen

Antal bolag: N/A

FN:s mål för hållbar utveckling:

[Läs mer om målen här »](#)

Global Investor Commission on Mining 2030 (Mining 2030) startades under 2022 med syfte att definiera och verka för en vision för en socialt och miljömässigt hållbar gruvsektor till 2030, och att tydliggöra finansbranschens roll i att förverkliga denna vision. Etikrådet är representerat i projektets styrgrupp och delaktig i arbetet som lett fram till dess lansering. Projektet är ett investerarlett samarbete med flera intressenter bland annat från civilsamhälle, akademien, fackföreningar och gruvsektorn.

Gruvindustrin spelar en avgörande roll i klimatomställningen och för att uppnå Parisavtalets mål kommer mer gruvdrift att behövas. Därför är det viktigt att sektorn bidrar till omställningen på ett hållbart sätt. Långsiktiga investerare har en viktig roll att spela genom att förmedla förväntningar på hur en hållbar gruvdrift bör ske.

Mål för projektet

Projektet har identifierat sex strategiska mål, däribland utvecklingen av samsyn i investerarförväntningarna på gruvbolag som utvinner kritiska mineraler och metaller, i linje med globala standarder för gruvsektorn. Målen fokuserar även på att säkerställa att

bolag som efterfrågar kritiska mineraler och metaller följer samma standarder samt att lagstiftningen ska förstärka förväntningarna. Därtill fokuserar målen på gruvsektorns varaktiga nytta lokalt och nationellt samt på hur drivkrafterna till konflikter kopplat till gruvdrift kan identifieras och reduceras.

Resultat

I oktober 2024 publicerades en [rapport](#) från första fasen av projektet. Den beskriver nuvarande och framtida gruvdrift, inklusive utmaningar och möjligheter. Syftet med rapporten är att vägleda projektets arbete framåt.

Rapporten fokuserar bland annat på hur gruvsektorn påverkas i takt med att efterfrågan förändras i ljuset av klimatomställningen, och vilka konsekvenser detta kan få. Utifrån analysen av dessa konsekvenser har sex strategiska mål formulerats för att nå visionen om en socialt och miljömässigt hållbar gruvsektor till 2030.

Nästa steg

Den andra fasen av projektet inleddes under hösten 2024, bland annat med tillsättningen av arbetsgrupper kopplade till de sex målen. Arbetsgrupperna fortsätter sitt arbete under 2025.

I nästa steg konsulterar kommissionen intressenter avseende utvecklingen av projektet. Som ett led i detta deltog kommissionen, med bland andra Etikrådet, i februari 2025 i gruvkonferensen Mining Indaba i Sydafrika där en serie rundabordssamtal med fokus på projektets strategiska mål arrangerades.

De slutgiltiga rekommendationerna från investerarna i projektet presenteras under 2025.

[Läs mer om The Global Investor Commission on Mining 2030 här »](#)

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Om det proaktiva arbetet

Antimikrobiell resistens

Barnarbete och tvångsarbete

Klimatomställning

→ Techbolag och mänskliga rättigheter

Vatten

Projekt om biologisk mångfald

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Fokusområde

Techbolag och mänskliga rättigheter

Internet och sociala medier har blivit en naturligt integrerad del av samhället, vilket innebär både möjligheter och utmaningar för en hållbar utveckling. Etikrådets arbete inom fokusområdet syftar till att de stora techbolagen ska stärka sitt arbete kring mänskliga rättigheter.

De stora techbolagens produkter och tjänster blir alltmer framträdande i vår vardag och har en betydande potential för samhällets utveckling. Digitala tjänster kan bidra positivt, men kan också riskera att allvarligt kränka mänskliga rättigheter och negativt påverka samhället. Riskerna är kopplade till komplexa frågor som bland annat integritet, yttrandefrihet och påverkan på demokratiska system, men även extremism, hatpropaganda och sexuellt utnyttjande av barn.

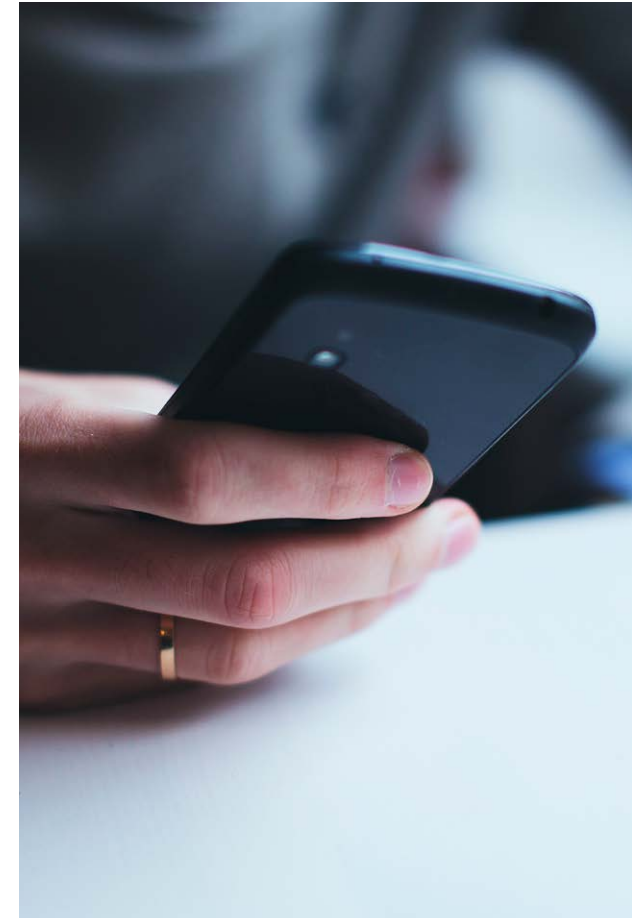
Många onlineplattformar har affärsmodeller som går ut på att maximera antalet interaktioner och förse användarna med information som de är intresserade av. Detta medför risk för ett flöde av extrema eller ensidiga åsikter och spridning av skadligt, stötande eller osant innehåll som kan driva på polariseringen i samhället. Plattformarnas algoritmer och sätt att leverera information anklagas också för att vara beroendeframkallande och påverka unga användares mentala utveckling. Teknologisk innovation innebär stora möjligheter för samhället genom exempelvis den ”fjärde industriella revolutionen”, men också accelererande systemiska risker. World Economic Forum har

bland annat flaggat för missinformation, desinformation, och polarisering i samhället som höga risker på både kort och lång sikt, och poängterar att dessa risker är starkt sammankopplade och har stor potential att förstärka varandra.

Lagstiftning har försökt adressera utmaningarna med techbolags ansvar för en säker onlinemiljö, ansvarsfull artificiell intelligens (AI) och påverkan på unga användare. Det finns dock betydande utmaningar kopplade till att bolagens verksamheter är dynamiska, diversifierade, globalt gränsöverskridande och tekniskt komplicerade.

Etikrådets prioriteringar

Etikrådet har arbetat med frågan sedan 2019, bland annat genom att tillsammans med Danish Institute for Human Rights ta fram ett [förväntansdokument](#) för techbolag och mänskliga rättigheter. I mars 2023 lanserade Etikrådet ett internationellt samarbetsprojekt med andra investerare som syftar till att techbolag ska stärka sitt arbete med mänskliga rättigheter.

Utveckling inom fokusområdet

2023

Etikrådet lanserade initiativet Big Tech & Human Rights. Initiala fokusmål bestämdes för respektive bolag och förmedlades via brev. Bolagsdialoger inleddes.

2024

Dialogarbetet fortsätter. Dialog är etablerad med sex av sju bolag, genom fysiska och digitala möten.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Om det proaktiva arbetet

Antimikrobiell resistens

Barnarbete och tvångsarbete

Klimatomställning

→ Techbolag och mänskliga rättigheter

Vatten

Projekt om biologisk mångfald

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Projekt: Big Tech & Human Rights investerarsamarbete

Bakgrundsfakta

Region: Globalt

Ämnen: Techbolag och mänskliga rättigheter

Antal bolag: 7

FN:s mål för hållbar utveckling:

[Läs mer om målen här »](#)

I mars 2023 lanserade Etikrådet ett samarbete med fler än 30 andra stora institutionella investerare, som tillsammans representerar mer än 7 000 miljarder euro i förvaltad kapital, inriktat på techbolag och mänskliga rättigheter. Initiativet riktar sig till sju stora techbolag: Alibaba, Alphabet, Amazon, Apple, Meta, Microsoft och Tencent. Etikrådet koordinerar projektet och deltar även i enskilda bolagsdialoger. Lanseringen av projektet föregicks av bakgrundsanalys, framtagande av ramverk och nyckeltal för uppföljning av techbolagens förflyttning kring mänskliga rättigheter under 2022.

Mål för projektet

Målet för projektet är att techbolagen ska stärka och anpassa sitt hållbarhetsarbete kring mänskliga rättigheter så att verksamheterna bedrivs i linje med FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter (UNGPR). Etikrådet vill även bidra till att bolagen får ett ökat fokus på att förstå och hantera systemriskerna kopplade till internetplattformarnas användning och roll i samhället.

Det övergripande målet har följts upp i detalj inom fem specifika målområden:

- Bolagskultur och affärsmodell
- Hantering av innehåll
- Särskilt utsatta grupper
- Gottgörelseprocesser
- Bolagens dialoger med intressenter.

I bolagsdialogerna uttrycker Etikrådet och samarbetspartners tydliga förväntningar på bolagen gällande deras styrning och översyn av väsentliga risker kopplade till mänskliga rättigheter. Det är viktigt att bolagen har robusta processer på plats för att identifiera och adressera riskerna, och eventuell negativ inverkan på användare och samhället i stort, samt att dessa löpande följs upp och utvärderas.

Bolagsdialoger

Bolagsdialogerna inom initiativet har fortsatt och utvecklats under 2024. Vid årets slut hade dialog etablerats med sex av de sju bolagen som omfattas, genom både digitala och fysiska möten. Ett bolag har hittills avböjt att delta i dialogen och i stället hänvisat till sin publika rapportering, men försök att etablera dialog fortgår.

De frågor som berörs i dialogerna skiljer sig åt beroende på bolagens verksamhet, innehåll och bredd av deras rapportering samt hur länge dialogerna har pågått. Vanligt förekommande i dialogerna under 2024 har varit frågor om bolagens styrning, översyn och utvärdering av relevanta processer och mål kopplade till respekt av mänskliga rättigheter. Dialogerna har också rört hur bolagen förbereder sig för regulatoriska krav inom området.

Transparens är en viktig faktor för att möjliggöra en saklig bedömning av bolagens hantering av relevanta risker. Dialogerna har därför även riktats in på detaljer i bolagens rapportering och möjligheter till ökad transparens. Bolagens hantering av risker specifikt avseende barn och unga användare har också

förekommit i flera av bolagsdialogerna under 2024. Även om AI inte är ett särskilt fokus inom initiativet, har bolagsdialogerna ofta berört specifika risker kring exempelvis AI-genererat innehåll.

Samverkan

En viktig del av investerarsamarbetet är att löpande bygga och dela kunskap om sakfrågorna inom gruppen, techbolagen och med andra intressenter.

Under 2024 anordnade Etikrådet följande kunskapsbyggande seminarier inom frågor relevanta för bolagsdialogerna:

- Med [Global Network Initiative](#) om deras arbete med yttrandefrihet och integritet inom techbranschen, och om vad bolagsmedlemskap i GNI innebär.
- Med [World Benchmarking Alliance](#) om deras forskning om bolags hantering av digitala rättigheter och dialogsamarbete inriktat på AI.
- Med [Corporate Europe Observatory](#) och [EIRIS Foundation](#), om techbolagens lobbying inom EU.

Etikrådet upprätthöll också aktiv kontakt med andra investerarinitiativ med liknande inriktning och presenterade projektet i externa sammanhang.

Nästa steg

Under 2025 går projektet in på sitt tredje år. Bolagsdialogerna, samverkansfrämjande aktiviteter och kompetensbyggande insatser fortsätter.

[Läs mer om Big Tech & Human Rights investerarsamarbete här »](#)

**BIG TECH
& HUMAN
RIGHTS**
Investor Collaboration

Regulatoriskt intresse

Det regulatoriska intresset för frågan har vidareutvecklats under året, inte minst då EU:s förordning om digitala tjänster (Digital Services Act, DSA) började tillämpas i sin helhet i februari 2024. DSA:s främsta mål är att förhindra olaglig och skadlig verksamhet på nätet och spridning av desinformation. Förordningen ställer krav på bolag som tillhandahåller digitala plattformar och sökmotorer inom EU och har särskilda skyldigheter för de största plattformarna, där bland annat sex av de sju bolag som omfattas av Big Tech & Human Rights-initiativet räknas in. Bolagen riskerar böter på upp till sex procent av den globala omsättningen om reglerna inte följs.

EU Kommissionen – som tillsynsmyndighet för DSA – har under 2024 genomfört utredningar om ett flertal bolag och till följd av dessa inlett mer formella förfaranden mot bland annat Alibaba och Meta.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Om det proaktiva arbetet

Antimikrobiell resistens

Barnarbete och tvångsarbete

Klimatomställning

Techbolag och mänskliga rättigheter

→ Vatten

Projekt om biologisk mångfald

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Fokusområde

Vatten

Vatten av god kvalitet och i tillräcklig mängd är avgörande för allt från hälsa och sanitet till livsmedels- och kraftproduktion. Vatten är också nära kopplat till andra globala utmaningar och risker såsom klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald och mänskliga rättigheter. Etikrådet anser att hur vatten hanteras och värderas har konsekvenser för såväl människor som samhällen och bolag.

Inom fokusområdet Vatten adresserar Etikrådet både kvantitativa och kvalitativa faktorer som påverkar tillgången till vatten av tillräckligt god kvalitet och mängd. Vattenbrist som fråga kan upplevas som avlägsen på många platser i utvecklade länder, men bara 3 procent av vattnet på jorden är sötvatten, och av det kan endast cirka 1,2 procent utan vidare behandling användas som dricksvatten. Mer än två miljarder människor runt om i världen saknar tillgång till vatten av säker kvalitet.

Samtidigt ökar efterfrågan och det industriella användandet av vatten snabbt, framför allt på grund av befolkningstillväxt, ekonomisk utveckling och nya konsumtionsmönster. Konsekvenserna blir att vatten är en knapp resurs och att vattenföroreningarna förvärras, något som i sin tur riskerar att påverka samhällen och miljö negativt och även branscher som är beroende av vatten. World Resources Institute uppskattar att mer än 30 procent av global BNP kommer vara exponerad

mot vattenbrist innan 2050. Vattenrelaterade risker är därför en angelägen och eskalerande global utmaning, som också kan få betydande konsekvenser för bolag och investerare.

Kvaliteten på vatten påverkas också av olika processer inom industrin. Användningen av farliga kemikalier kopplas till negativa konsekvenser för såväl människors hälsa som för den biologiska mångfalden, där exempelvis insekter, pollinering och fågelpopulationer påverkas negativt. Produktionen av kemikalier har ökat markant sedan 1950-talet, och produktionen spås bli tre gånger så stor till 2050 jämfört med 2010. Samtidigt bedömer forskare att förekomsten av farliga kemikalier i omlopp redan överskridit gränsen för vad som anses vara säkert ur ett planetärt perspektiv.

Så kallade evighetskemikalier som PFAS (per- och polyfluorerade alkylsubstanser) bryts inte ner i naturen utan passerar till dricksvatten och näringskedjor. Världshälsoorganisationen har uppmärksammat att bland annat cancer,

hjärtsjukdomar och försvagade immunsystem kan kopplas till exponering för kemikalier. På grund av påverkan på människor samt ett starkt tryck att reglera evighetskemikalier inom både EU och olika stater i USA, och ett växande antal stämningsspråk mot både kemikaliebolag och nedströms användare, kallas PFAS även "det nya asbest".

Utveckling inom fokusområdet

2023

Uppstart av Etikrådets involvering i projekten. Etikrådet och AP-fonderna deltar i dialoger med kemikaliebolag.

2024

Dialogarbetet fortsätter. Etikrådet genomför också ett antal aktiviteter i syfte att sprida kunskap om vattenrisker samt har utbyten med experter inom kemi.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

- Om det proaktiva arbetet
- Antimikrobiell resistens
- Barnarbete och tvångsarbete
- Klimatomställning
- Techbolag och mänskliga rättigheter

→ Vatten

- Projekt om biologisk mångfald

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Projekt: Investor Initiative on Hazardous Chemicals

Bakgrundsfakta

Region: Globalt

Ämnen: Skadliga kemikalier

Antal bolag: 50

FN:s mål för hållbar utveckling:

[Läs mer om målen här »](#)

Etikrådet samarbetar sedan 2023 med ett 60-tal internationella investerare med 2 000 miljarder USD i förvaltad kapital inom Investor Initiative on Hazardous Chemicals (IIHC) för dialog med kemikaliebolag för att öka transparensen och verka för en minskning av produktionen av PFAS, så kallade evighetskemikalier. IIHC koordineras av ChemSec, som är experter på skadliga kemikalier.

50 bolag täcks av initiativet. Etikrådet och AP-fonderna deltar aktivt i dialogen med sju bolag.

Mål för projektet

Målet för projektet är att kemikaliebranschen fasar ut användningen av skadliga kemikalier. Arbetet i projektet fokuserar på tre konkreta delmål, där bolagen ska:

- Öka transparensen avseende bolagets exponering mot skadliga kemikalier.
- Publicera en tidsplan för utfasning av produkter innehållande så kallade evighetskemikalier. En sådan plan ska innehålla tydliga indikatorer för att möjliggöra uppföljning.
- Utveckla säkrare alternativ till skadliga kemikalier.

Resultat

ChemSec genomför varje år en [ranking](#) av kemikaliebolagen som täcks av initiativet. Bolagen utvärderas utefter hur de arbetar med att fasa ut skadliga kemikalier och övergå till säkrare alternativ. De sju bolag som Etikrådet och AP-fonderna deltar i dialog med uppvisar en förbättring i den senaste rankingen.

Analys av den senaste utvärderingen och erfarenheter från bolagsdialogerna visar att transparens om produktion av farliga ämnen och hur associerade risker hanteras i många fall har förbättrats inom branschen. Flera bolag har förbättrat sin rapportering om skadliga ämnen.

Det konstateras också att fler kemikaliebolag uppmärksammar de väsentliga finansiella risker som kan kopplas till skadliga kemikalier, och åtar sig att adressera dessa. Däremot bedöms åtagandena inte vara tillräckligt långtgående.

Produktion och användning av skadliga kemikalier fortsätter på en hög nivå, och det konstateras både positiva och negativa trender avseende PFAS. Å ena sidan har vissa bolag börjat investera i kartläggning av PFAS i sina produkter och processer samt förbereda för att ersätta dem. Vissa bolag ser också kommande reglering som en affärsmöjlighet, och har börjat utveckla PFAS-fria alternativ. Å andra sidan har andra kemikaliebolag planer på att öka sin produktion av PFAS, eftersom de anser det nödvändigt för samhällsviktiga produkter samt att det inte finns tillgängliga alternativ.

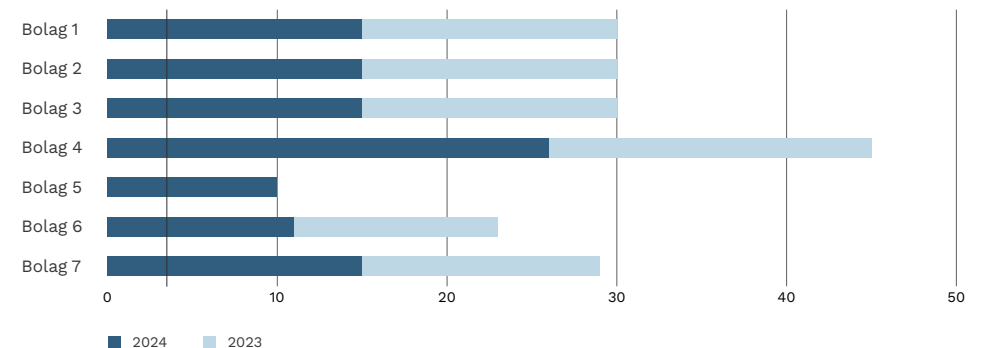
Nästa steg

Under 2025 fortsätter bolagsdialogerna, med fokus på de utvecklingsområden som identifierats i den senaste utvärderingen.

[Läs mer om Investor Initiative on Hazardous Chemicals här »](#)

Resultatutveckling enligt ChemScore, bolag där Etikrådet och AP-fonderna deltar i dialogen

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Om det proaktiva arbetet

Antimikrobiell resistens

Barnarbete och tvångsarbete

Klimatomställning

Techbolag och mänskliga rättigheter

→ Vatten

Projekt om biologisk mångfald

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Intervju:

Anna Warberg om resurshantering av vatten

Bakgrundsfakta

Region: Globalt

Ämnen: Ansvarsfull användning av vatten

Antal bolag: 72

FN:s mål för hållbar utveckling:

[Läs mer om målen här »](#)

Hösten 2023 gick Etikrådet med i Valuing Water Finance Initiative (VWFI), ett globalt samarbete mellan fler än 100 institutionella investerare med runt 18 000 miljarder USD i förvaltad kapital, med målet att uppmuntra till en bättre resurshantering av vatten.

Anna Warberg, Hållbarhetsspecialist, berättar om Etikrådets medverkan i projektet:

Varför har Etikrådet valt att medverka i VWFI?

Etikrådet ser vattenbrist som en systemrisk som påverkar både samhälle och bolag. Vi vill uppmuntra bolag som är mer exponerade än andra – på grund av sitt läge eller beroende av stora mängder vatten – att hantera vattenrisker på ett bättre sätt. Vi ser också att bolag själva kan vinna på att effektivisera sin vattenanvändning. Det är ofta samma sektorer som också har den största potentiella negativa

påverkan på gemensamma vattenresurser. Inom VWFI samarbetar vi med andra investerare för att få en starkare röst i dialoger med bolag, och drar nytta av experter från investerarnätverket Ceres som koordinerar projektet och analyserar hur bolagen presterar.

Vad är målet för projektet?

VWFI riktar in sig på bolag i vattenintensiva branscher som bedöms prestera relativt lågt inom sex specifika områden definierade i [Ceres Corporate Expectations for Valuing Water](#). Projektet har som övergripande mål att driva förbättring i bolagens hantering av tillgången till vatten i områden med vattenbrist och deras påverkan på vattenkvaliteten. Inom ramen för detta mål bör bolagen identifiera och adressera vattenrisker i hela värdekedjan, och ta ansvar för påverkan på både miljö och lokalsamhällen. Styrelse och ledning ska också ha översyn av bolagets hantering av vattenresurser, och lobbying ska bedrivas i linje med en hållbar hantering av vattenresurser.

Etikrådets konkreta förväntningar är att bolagen antar policyer som adresserar både kvantitet och kvalitet i hela värdekedjan. Bolagen bör också anta vetenskapliga och tidsatta mål, och regelbundet rapportera om dessa. Viktiga komponenter inom detta arbete är att bolagen löpande genomför riskbedömningar och konsekvensanalyser avseende vatten, särskilt i områden som lider av vattenbrist.

”Bolag i vattenintensiva sektorer har mycket att vinna på effektivisering, vilket också gynnar lokalsamhällen”

Hur går dialogerna?

Initiativet täcker 72 bolag och dialoger har inletts med drygt 20 av dessa. Etikrådet har en aktiv roll i dialogen med ett livsmedelsbolag och ett bolag i klädbranschen. I båda fallen har vi haft möten med bolagen under 2024 där vi har uttryckt våra förväntningar på bolagen. Etikrådet bedömer att vi har etablerat en konstruktiv dialog.

Bolagen har ofta mål och KPI:er för användning av vatten och effektivitet inom den egna

verksamheten. Vi ser också att bolag, särskilt inom livsmedelsindustrin, har förbättrat sin rapportering om vattenrisker och verksamhet i områden med vattenbrist. Däremot har vi i dialogen lyft fram hur bolagen bättre kan integrera värdekedjan i sitt strategiska arbete och i sin rapportering. Bolagens utveckling mot målen mäts av Ceres i ett benchmark vartannat år; nästa gång är hösten 2025.

[Läs mer om Valuing Water Finance Initiative här »](#)

¹⁾ Sammanfattning av en [artikel](#) i [ESG Investor](#) som publicerades i oktober 2024.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

- Om det proaktiva arbetet
- Antimikrobiell resistens
- Barnarbete och tvångsarbete
- Klimatomställning
- Techbolag och mänskliga rättigheter
- Vatten

→ Projekt om biologisk mångfald

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Övrigt projekt: Biologisk mångfald och livsmedelsproduktion

Bakgrundsfakta

Region: Globalt

Ämnen: Biologisk mångfald och hållbar livsmedelsproduktion

Antal bolag: 20

FN:s mål för hållbar utveckling:

[Läs mer om målen här »](#)

Frågan om ett hållbart livsmedelssystem – som kan möta efterfrågan från världens växande befolkning trots begränsad tillgång till energi och vatten – har bland annat uppmärksammats i Declaration on Sustainable Agriculture, Resilient Food Systems and Climate Action som antogs vid COP 28 i Dubai 2023. Etikrådet inledde år 2021 ett projekt med fokus på hållbarhet och resiliens inom jordbruk, jordbrukskemikalier, livsmedel och dagligvaruhandel. Projektet, som har letts av en tjänsteleverantör och skett i samverkan med andra institutionella investerare, avslutades i juli 2024.

Projektet har bestått av dialog med 20 bolag. Inom ramen för projektet har även ett rundabordssamtal om regenerativt jordbruk – det vill säga jordbruk som bevarar och bygger upp jordmånens kvalitet med hjälp av ekologiska och cirkulära metoder – anordnats mellan bolag, investerare och andra experter.

Mål för projektet

Projektet omfattade sex utvecklingsområden för en mer hållbar livsmedelsproduktion:

1. Styrning
2. Biologisk mångfald och markanvändning
3. Vattenresurser och matsvinn

4. Hållbart produktutbud
 5. Stärkt leverantörskedja
 6. Samverkan för en hållbar livsmedelsproduktion.
- Bolagen kan uppnå två poäng i varje utvecklingsområde, och totalpoängen räknas ut som ett medelvärde för alla sex utvecklingsområden.

Resultat

En positiv utveckling har konstaterats inom alla sex utvecklingsområden. De största förbättringarna har skett inom ”biologisk mångfald och markanvändning” och ”stärkt leverantörskedja”, även om det fortsatt finns möjlighet till förbättring inom båda områden. Bolagen har uppvisat en mängd olika typer av program och mål inriktade på biologisk mångfald. Tio av bolagen publicerar ett mål för att skydda eller regenerera skog, men bedöms behöva utveckla dessa initiativ till mer omfattande strategier. Bolagens initiativ är ofta inriktade på hållbara arbetssätt inom leverantörskedjan, men mätning och uppföljning bör kunna förbättras.

De utvecklingsområden som hanteras bäst är ”samverkan för en hållbar produktion”, ”vatten-

resurser och matsvinn” och ”styrning”, men även där har noterats en förbättringspotential. Vad gäller bolag inom dagligvaruhandeln har det identifierats olika former av samordning mellan produktutveckling och hållbarhetsstrategier, genom bland annat hållbarhetscertifierade livsmedel. Däremot bör bolagen kunna förbättra dialogen med branschkollegor i hållbarhetsfrågor, som exempelvis navigering av EU:s kommande avskogningsreglering, mätning av scope 3-utsläpp och bedömning av risker kopplade till biologisk mångfald.

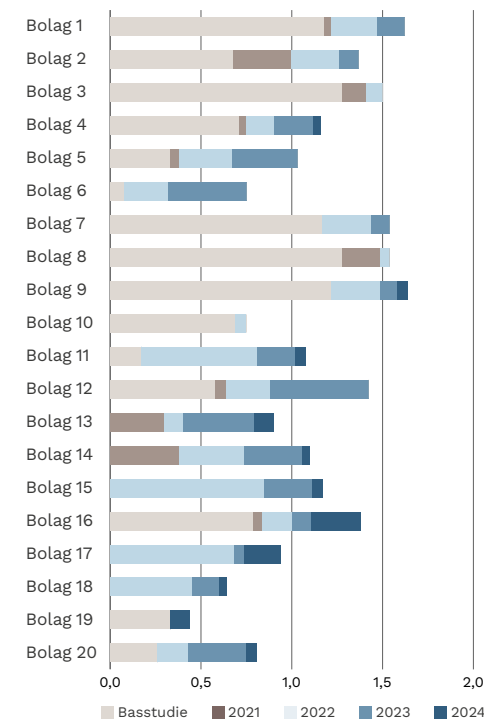
Alla bolag har visat på förbättringar under projektets gång. Bolag inom jordbruk och jordbrukskemikalier uppvisar den bästa hanteringen vid projektets slut, medan bolag inom livsmedel och dagligvaruhandel presterar sämre.

Slutsatser

Projektet berör ett komplext område där många branscher behöver samverka med ett systemperspektiv. Etikrådet ser positivt på den framdrift som har uppvisats inom de uppsatta utvecklingsområdena och på bolagsnivå, men noterar att det fortfarande

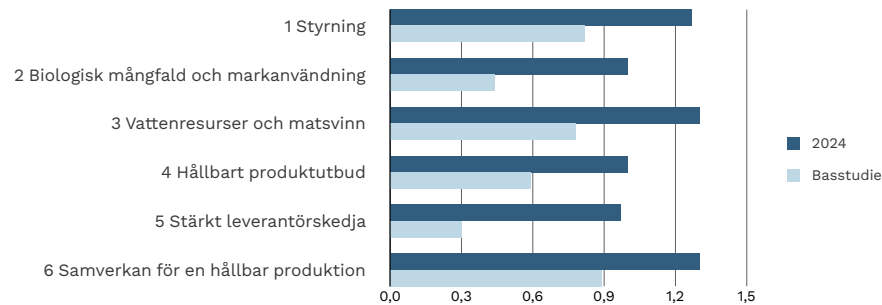
finns utrymme för förbättring särskilt gällande biologisk mångfald, markanvändning och beredskap inom leverantörskedjan. Etikrådet kommer fortsätta att uppmärksamma flera av frågorna inom exempelvis fokusområde Vatten, bland annat med fokus på livsmedelsbolags hantering av vattenresurser samt utfasning av skadliga kemikalier inom kemikaliebranschen.

Resultatutveckling hos respektive bolag, sedan start

För bolag som tillkommit under projektets gång visas respektive poäng endast för relevanta år.

Resultatutveckling av respektive målområde hos samtliga bolag, jämfört med start

Genomsnittspoängen för respektive målområde påverkas både av poängförändringar och av förändringar i bolagsurvalet.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

→ Reaktivt arbete

Reaktivt arbete
– genomlysning och påverkan

Urval av pågående dialoger

Avslutade dialoger

Ny exkluderingsrekommendation
2024

Etikrådets styrning och historia

○ Reaktivt arbete

Påverkansarbete för att adressera allvarliga incidenter

Inom det reaktiva arbetet agerar Etikrådet på signaler om allvarliga kränkningar i AP-fondernas portföljer. Genom att påverka bolagen till ett mer systematiskt hållbarhetsarbete vill Etikrådet också verka för att förhindra att ytterligare kränkningar sker.

30

Reaktivt arbete –
genomlysning och påverkan

34

Urval av pågående
dialoger

39

Avslutade dialoger

44

Ny exkluderings-
rekommendation 2024

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

→ Reaktivt arbete
– genomlysning och påverkan

Urval av pågående dialoger

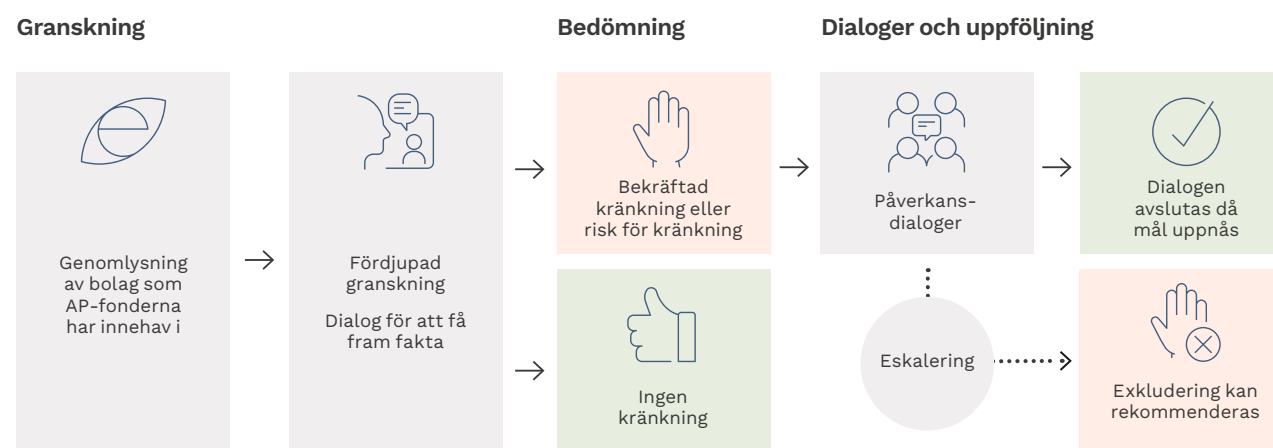
Avslutade dialoger

Ny exkluderingsrekommendation
2024

Etikrådets styrning och historia

Reaktivt arbete – genomlysning och påverkan

Etikrådets reaktiva arbete syftar till att identifiera, analysera och agera på signaler om allvarliga kränkningar i AP-fondernas portföljer. Målet med de reaktiva dialogerna är att bolagen vidtar åtgärder och förhindrar att liknande incidenter inträffar igen.

Etikrådet **genomlyser** två gånger per år de utländska bolag som finns i AP-fondernas globala noterade aktie- och kreditportföljer mot bakgrund av de konventioner och ramverk som Sverige står bakom. Om en kränkning identifieras påbörjar Etikrådet en **dialog** med bolaget.

Dialogerna ska **resultera** i att bolag åtgärdar det som har hänt – inklusive gottgörelse till de som påverkas – och minskar risken för att det sker igen. Etikrådet fokuserar på att bolag ska förbättra policyer, implementering och transparens.

En påverkansdialog med ett bolag **pågår vanligtvis under flera år**, då det kan ta tid att åtgärda och minska risken för nya liknande incidenter. Om en dialog inte leder till de resultat som Etikrådet anser rimliga, kan Etikrådet rekommendera AP-fonderna att **exkludera** bolaget. Detta är dock en sista utväg och föregås alltid av en systematisk eskalering, där Etikrådet utreder ytterligare möjligheter för påverkan. Etikrådet tar hjälp av tjänsteleverantörer i både analys- och dialogarbete. Etikrådet gör alltid en egen bedömning och, vid behov, för egen dialog.

Begreppsförklaring

● Bekräftad kränkning

Fall bedöms som verifierade utifrån ett antal kriterier såsom kränkningens allvarlighetsgrad, omfattning och möjlighet till förhindrande av kränkningen, hur nära bolaget är involverat eller kopplat till kränkningen samt bolagets hantering av situationen.

● Med risk för kränkning

Fall som inte uppfyller samtliga kriterier för bekräftad kränkning, men där allvarlighetsgraden bedöms av Etikrådet som hög. Omfattar även bolag där eventuell kränkning är under utredning.

● Resultatutveckling

Mäts i delmål: 1. Adresserar frågan 2. Etablerar en strategi 3. Påbörjar implementering av strategin 4. Visar relevant utveckling av strategi och transparens 5. Implementerar strategin och dialogens mål är uppfyllt.

● Årets utveckling

Illustreras med pilar i olika färg:

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

→ Reaktivt arbete
– genomlysning och påverkan

Urval av pågående dialoger

Avslutade dialoger

Ny exkluderingsrekommendation
2024

Etikrådets styrning och historia

Det reaktiva arbetet under 2024

Etikrådets genomlysning i september 2024, av drygt 3 300 innehav, påvisade totalt 89 bolag med bekräftad kränkning av en internationell konvention eller med risk för kränkning. 3 218 bolag klarade granskningen utan anmärkning.

Bolag i dialog

Totalt fördes reaktiva dialoger med 66 bolag under 2024, varav 47 bolag var i dialog vid årets slut (54 bolag i slutet av 2023). Antalet förda dialoger jämfört med antalet bolag där kränkningar identifierades i genomlysningen kan skilja sig åt, vilket förklaras av att vissa dialoger har avslutats medan andra har påbörjats samt av förändringar i AP-fondernas innehav under årets gång. Exempel på pågående dialoger under 2024, inklusive ett platsbesök, beskrivs på sidorna 34–38.

Åtta bolag har uppnått målen och dialogerna har därför avslutats under 2024. Det förekommer att Etikrådet för mer än en dialog med samma bolag, och med vissa bolag har en dialog avslutats under 2024 medan en annan fortsätter. De dialoger som avslutats under 2024 beskrivs mer i detalj på sidorna 39–43. Etikrådet rekommenderade exkludering av ett bolag under 2024. Detta beskrivs mer i detalj på sidan 44.

Dialoger och delmål

Totalt 34 nya delmål uppnåddes i de dialoger som fördes under 2024 (36 delmål uppnådda under 2023, 66 under 2022). Av dessa uppnåddes nio delmål i de dialoger som avslutades under 2024. Statistiken inkluderar alla delmål som uppnåts i samtliga dialoger som förts med bolag under 2024.

47 bolag i dialog vid årets slut

77 pågående bolagsdialoger under året

8 bolag har nått målen och dialogen har därför avslutats

Resultat av genomlysning

	2024	2023	2022	2021	2020
Antal genomlysta bolag i AP-fondernas portföljer	3 307	3 510	3 202	3 168	2 430
Varav med bekräftad kränkning	12	18	28	23	22
Varav med risk för kränkning	77	66	83	89	72
Varav utan anmärkning i genomlysningen	3 218	3 426	3 091	3 056	2 336

Utveckling av antal bolag i dialog under 2024

Antal bolag i dialog, december 2023	54
Bolag med avslutad dialog, med mål uppnått	-8
Bolag med avslutad dialog, på grund av andra anledningar*	-
Bolag med nya dialoger inledda	3
Bolag av Etikrådet rekommenderade för exkludering	-1
Förändringar i AP1-4:s innehav, netto antal bolag	-1
Antal bolag i dialog, december 2024	47

* Till exempel att bolaget har sålt den berörda verksamheten.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

- Reaktivt arbete
 - genomsynning och påverkan
- Urval av pågående dialoger
- Avslutade dialoger
- Ny exkluderingsrekommendation 2024

Etikrådets styrning och historia

Reaktiva dialoger om allvarliga kränkningar

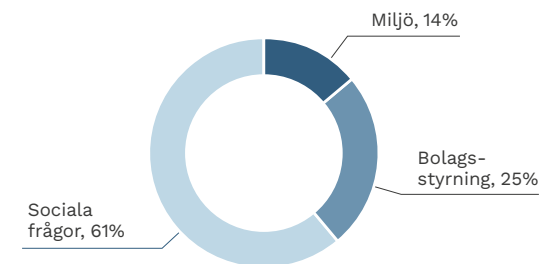
Det reaktiva påverkansarbetet omfattar bolag som är involverade i incidenter över hela världen och rör hållbarhetsfrågor som mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och affärsetik. Sociala frågor, det vill säga mänskliga rättigheter och arbetsrätt, är det mest vanligt förekommande hållbarhetsområdet (61 procent) för de reaktiva dialogerna. Exempelvis har landrättigheter, arbetsrätt och säkerhet på arbetsplatsen varit vanligt förekommande frågor i dialogerna under 2024.

De regioner där flest incidenter har inträffat är Nordamerika, 35 procent av alla dialoger under 2024, eller i Asien, strax under 30 procent. Totalt sett handlar mer än hälften av

dialogerna om incidenter som har inträffat på utvecklingsmarknader. Den bransch där det förekommer flest dialoger är material, 21 procent, som omfattar bland annat gruvindustrin.

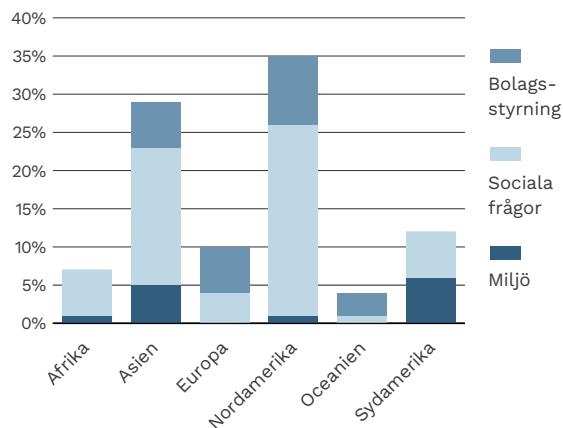
Vad gäller framdrift och resultat i dialogerna hade mer än hälften uppnått delmål 3 eller 4 under 2024. Det innebär att bolagen har påbörjat eller visat på relevant utveckling i implementeringen av strategin för att adressera kränkningen samt minska risken att det ska ske igen. Resultatutveckling i form av delmål uppnådda i enskilda dialoger redovisas i tabellen på sidan 33.

Reaktiva påverkansdialoger per hållbarhetsområde

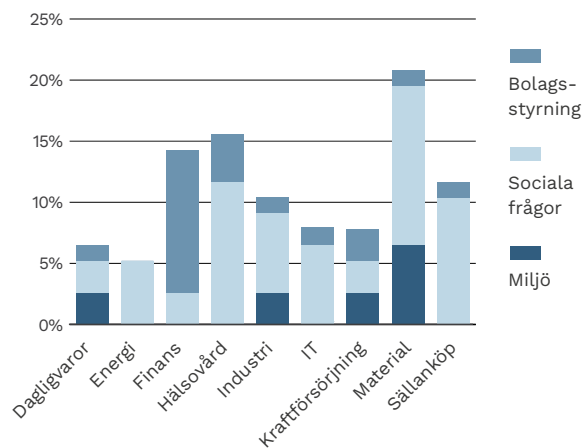
Reaktiva påverkansdialoger per region

Region samt hållbarhetsområde inom vilka incidenten inträffat.

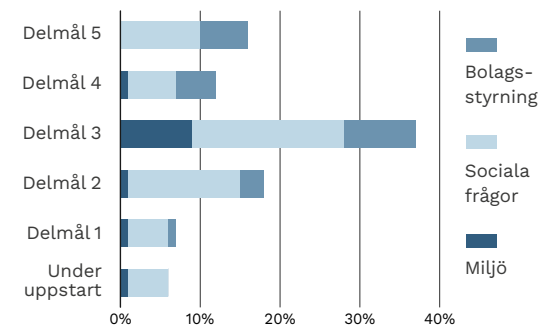

Reaktiva påverkansdialoger per bransch

Bransch samt hållbarhetsområde som dialogerna adresserar.

Status i reaktiva påverkansdialoger

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

→ Reaktivt arbete
– genomlysning och påverkan

Urval av pågående dialoger

Avslutade dialoger

Ny exkluderingsrekommendation
2024

Etikrådets styrning och historia

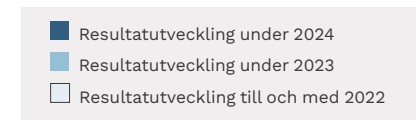
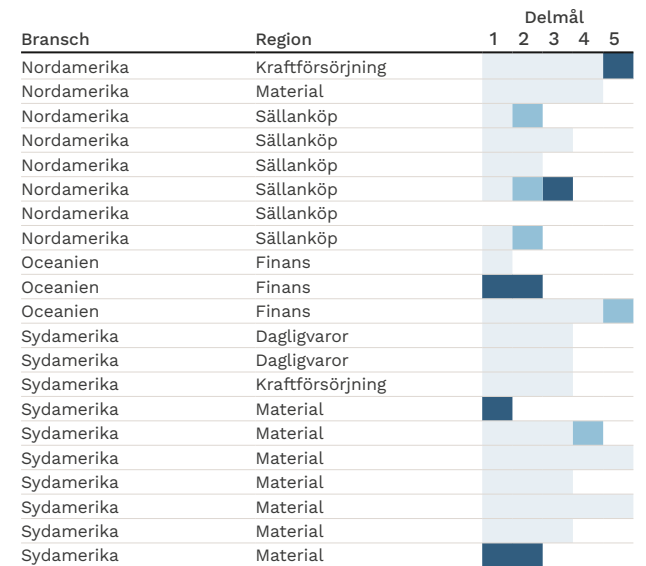
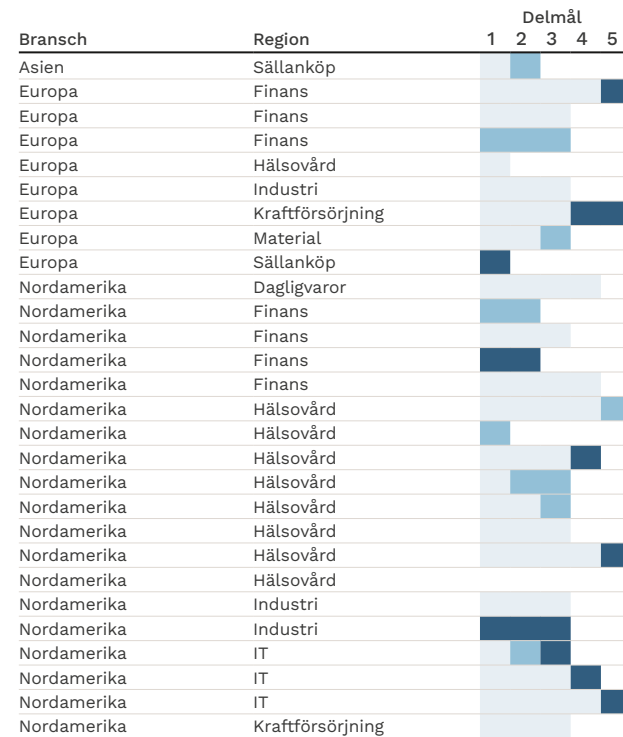
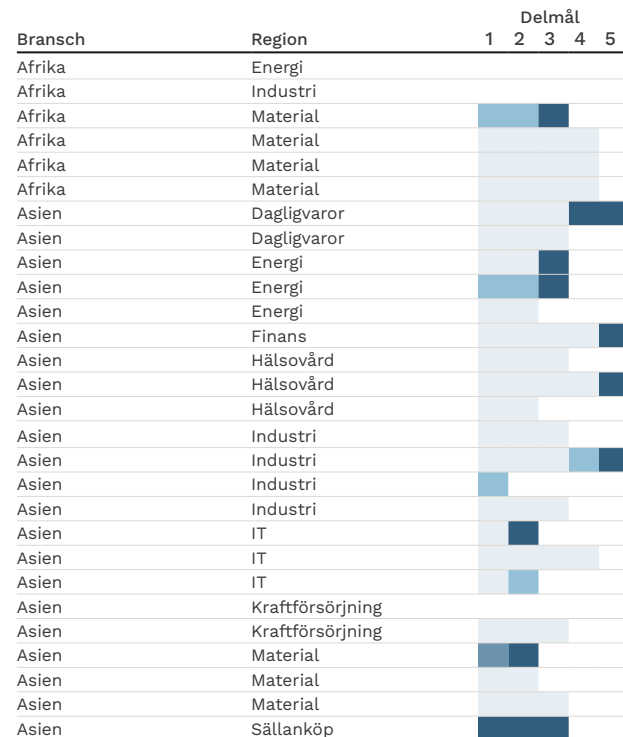
Resultatutveckling för de reaktiva dialogerna

När en reaktiv påverkansdialog inleds sätts tydliga mål, och bolagens hantering av frågan mäts löpande mot specifika delmål. Efter en inledande fas – som kan omfatta en utredning av incidenten – vill Etikrådet se att bolaget tar fram en strategi och uppföljning kring implementeringen av denna. Även transparens är en viktig komponent, där Etikrådet förväntar sig att bolag rapporterar om åtgärder, och utvärderar hur effektiva dessa är.

En reaktiv påverkansdialog med ett bolag pågår vanligtvis under flera år, då det kan ta tid att åtgärda och minska risken för nya liknande incidenter. Under 2024 uppnåddes totalt 34 delmål i de dialoger som fördes under året. De inledande delmålen kan ofta uppnås snabbare än de senare delmålen, då det kan ta tid att implementera en strategi och uppvisa resultaten av denna.

Resultatutvecklingens fem delmål:

1. Adresserar frågan
2. Etablerar en strategi
3. Påbörjar implementering av strategin
4. Visar relevant utveckling av strategi och transparens
5. Implementerat strategin och dialogens mål är uppfyllt.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Reaktivt arbete
– genomlysning och påverkan

→ Urval av pågående dialoger

Avslutade dialoger

Ny exkluderingsrekommendation
2024

Etikrådets styrning och historia

Pågående dialog

Dialog med Blackstone om arbetsmiljö och barnarbete

Bakgrundsfakta

Status dialog: Pågående

Bolag: Blackstone

Land: USA

Område: Sociala frågor

Utveckling i år: ▼

Uppnådda steg i dialogen:

Dialogen med Blackstone inleddes 2023 efter att USA:s arbetsmarknadsdepartement (US Department of Labor, DoL) tillkännagav att en utredning visat att minst 102 barn hade arbetat med farliga uppgifter och nattskift i och med städning vid 13 av Packers Sanitation Services (PSSI) anläggningar för köttproduktion i åtta olika delstater. PSSI ägs sedan 2018 av riskkapitalbolaget Blackstone. Etikrådets dialog med Blackstone berör dess ansvar för och uppföljning av hållbarhetsfrågor inom portföljbolag. Parallellt följer Etikrådet PSSI:s hantering av incidenterna med minderåriga i en farlig arbetsmiljö.

PSSI har kommit överens med DoL om att implementera åtgärder för att förebygga att minderåriga används som arbetskraft vid bolagets anläggningar. Åtgärderna inkluderar

bland annat att PSSI ska använda det federala systemet E-Verify samt biometrisk identitetsverifikation för att bekräfta ålder. Bolaget ska också genomföra en tredjepartsgranskning av sina processer samt regelbundna revisioner och oanmälda inspektioner på månadsbasis för att säkerställa efterlevnad. Åtgärdsprogrammet omfattar även införandet av mer avancerad utbildning om identitetskapning inom bolaget, lansering av en kampanj för att uppmuntra anonyma anmälningar, anställning av nya efterlevnadsansvariga och förstärkning av gängse rekryteringsprocesser.

Mål för dialogen

Etikrådets mål för dialogen är att Blackstone ska ha en robust styrning på plats för att säkerställa effektiv tillsyn av och stöd till PSSI vid implementeringen av åtgärdsprogrammet. Blackstone bör ta ansvar för att portföljbolag respekterar mänskliga rättigheter, särskilt barns rättigheter, och gottgör eventuella kränkningar.

Resultat

Blackstone har inte varit öppet för dialog, och hänvisar istället direkt till PSSI. En separat dialog med PSSI har varit mycket konstruktiv.

PSSI har informerat om åtgärder för att förbättra efterlevnaden av sin policy som även tidigare förbjöd minderårig arbetskraft. Bolaget har infört en process för chefer där de förväntas bekräfta sin förståelse av policyn och att de formellt åtar sig att följa denna. Dialogen har också berört teknologi för ansiktsgenkänning vid PSSI:s anläggningar, hur bolagets complianceavdelning utför granskningar av efterlevnaden av policyn samt hur bolagskulturen och kommunikationen från högsta ledningen stödjer bolagets åtagande att minderårig arbetskraft inte förekommer vid dess anläggningar.

Nästa steg

Etikrådet konstaterar att PSSI är samarbetsvilligt och att implementeringen av åtgärdsprogrammet bedöms leda till förbättrade processer och kontroll av att anställda inte är minderåriga, och därmed säkerställa att incidenterna inte upprepas. Etikrådet fortsätter uppmuntra Blackstone att delta i dialogen.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Reaktivt arbete
– genomsynning och påverkan

→ Urval av pågående dialoger

Avslutade dialoger

Ny exkluderingsrekommendation
2024

Etikrådets styrning och historia

Pågående dialog

Dialog med JBS om avskogning och biologisk mångfald

Bakgrundsfakta

Status dialog: Pågående

Bolag: JBS

Land: Brasilien

Område: Miljö

Utveckling i år: ▶

Uppnådda steg i dialogen:

Etikrådet kontaktade JBS 2019 och inledde en dialog med bolaget 2020 på grund av anklagelser om koppling till avskogning i Brasilien. Utvidgning av boskapsuppfödning och odling av sojabönor är begränsad i många delar av Brasilien för att förhindra avskogning i Amazonas, Cerrado och andra biom. JBS, en av världens största köttproducenter, förbättrar kontinuerligt sin översyn och utesluter direkta leverantörer som kan kopplas till avskogning. Det har dock varit utmanande för JBS att adressera avskogning hos bolagets indirekta leverantörer. Den brasilianska miljöskyddsmyndigheten IBAMA har upprepade gånger bötfällt olika delar av JBS. Exempelvis bötfölls bolaget i oktober 2024

med 63 miljoner USD för att ha fött upp eller köpt boskap på olagligt avskogad mark i Amazonas.

Mål för dialogen

Etikrådets mål med dialogen är att JBS ska sluta köpa nötkreatur, kött och/eller djurfoder från leverantörer som antingen direkt eller indirekt är involverade i olaglig avskogning. Bolaget bör utveckla och implementera omfattande åtgärder för att kunna identifiera leverantörer som inte följer reglerna. Dessutom bör JBS intensifiera samarbetet med andra viktiga intressenter i syfte att reglerna kring olaglig avskogning i känsliga områden upprätthålls.

Resultat

JBS har åtagit sig att uppnå noll olaglig avskogning i alla brasilianska biom till slutet av 2025 för sina direkta och första nivåns indirekta leverantörer. Bolaget har en policy för ansvarsfulla råvaruinköp, har skrivit under ett moratorium gällande nötkreatur (Cattle Moratorium) och utesluter inköp från tusentals gårdar. JBS har kartlagt och spårat sina direkta leverantörer, och nu är utmaningen att göra det samma för bolagets indirekta leverantörer. JBS arbetar för att

öka antalet indirekta leverantörer som är registrerade på bolagets Transparent Livestock Farming Platform (TLFP), som används för att kartlägga och spåra indirekta leverantörer. JBS uppger att leverantörer som representerar 70 procent av bolagets årliga nötköttleveranser är registrerade och att de indirekta leverantörer som inte är registrerade före 2025 kommer att uteslutas och inte få leverera till JBS. Bolaget arbetar med att testa individuella identitetsmarkeringar för djur vid sin anläggning i Marabá för att förbättra spårbarheten samt med att engagera högriskleverantörer i början av leverantörskedjan via sitt Juntos-program inom ramen för den Amazonasfond som bolaget upprättade 2020.

Nästa steg

Etikrådets fortsatta dialog med JBS kommer att fokusera på registreringen i bolagets TLFP, pilotprogrammet för individuella djur-ID:n samt frågor relaterade till lagstiftningen i Brasilien. Denna dialog var en av två som Etikrådet bedrivit med JBS under året. Dialogen om kartellbildning i USA fortsätter.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Reaktivt arbete
– genomsynning och påverkan

→ Urval av pågående dialoger

Avslutade dialoger

Ny exkluderingsrekommendation
2024

Etikrådets styrning och historia

Pågående dialog

Dialog med Samsung Electronics om mutor och korrupcion

Bakgrundsfakta

Status dialog: Pågående
Bolag: Samsung Electronics
Land: Sydkorea
Område: Bolagsstyrning

Utveckling i år: ▲
Uppnådda steg i dialogen:
● ● ● ● ●

Etikrådet inledde dialogen med Samsung Electronics om mutor och korrupcion 2017. Samsung Electronics och Lee Jae Yong, vice ordförande för Samsung Electronics och de facto ledare för Samsung Group, har varit föremål för olika utredningar sedan 2016. En utredning inleddes 2016 som fokuserade på donationer vilka Samsung Electronics gjort till stiftelser kontrollerade av en vän till den avsatta, dåvarande sydkoreanska presidenten. 2017 arresterades Lee Jae Yong för mutbrott och dömdes till fem års fängelse. I augusti 2022 beviljades Lee Jae Yong en särskild presidentpardon som raderade 2017 års dom. Lee Jae Yong är också en av 11 Samsung-chefer som 2020 anklagades för bokföringsbedrägeri, aktiekursmanipulation och förtroendebrott i samband med sammanslagningen av

Cheil Industries och Samsung C&T 2015. I december 2019 dömde en domstol tre chefer inom Samsung Electronics till fängelse för att ha förstört bevis relaterade till påstådda bokföringsbedrägerier vid Samsung BioLogics.

Mål för dialogen

Etikrådets mål med dialogen är att Samsung Electronics styrning ska säkerställa effektiv tillsyn och implementera antikorrupsionspraxis i hela organisationen. Samsung Electronics bör genomföra en kulturell förändring som motverkar korrupcion i hela bolaget.

Resultat

Samsung Electronics har stärkt sin styrningsstruktur och sitt efterlevnadsprogram. En ny extern och oberoende kommitté ska övervaka efterlevnaden och kontrollerna mot korrupcion och ge rekommendationer till styrelsen om hur dessa kan förbättras. Kommittén ansvarar för en oberoende visselblåsarkanal, granskar effektiviteten av efterlevnadsprogrammet och utredningsrapporterna om de efterlevnadsärenden som rapporteras via visselblåsarkanalerna. Samsung Electronics har också förstärkt utbildningsinsatserna för alla chefer och anställda om den reviderade globala antikorrupsionspolicyn

och den tillhörande efterlevnadsprocessen. Det inkluderar en obligatorisk antikorrupsionsutbildning för nya chefer, och en utökad antikorrupsionsutbildning för de chefer som ansvarar för efterlevnad från en till två gånger per år.

Dialogen med Samsung under 2024 har varit positiv. Bolaget har varit öppet och villigt att diskutera frågorna och sitt förbättringsarbete. Den största utmaningen för bolaget är att stärka bolagskulturen för att säkerställa efterlevnad i alla affärsenheter. Etikrådet följer uppdateringarna angående de rekommendationer om förbättringar som kommittén lämnar samt bolagets åtgärder.

Nästa steg

Etikrådet fortsätter dialogen med Samsung Electronics för att följa bolagets utveckling och integration av antikorrupsionsarbetet samt implementeringen av de beslutade policy- och styrningsförändringarna.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Reaktivt arbete
– genomlysning och påverkan

→ Urval av pågående dialoger

Avslutade dialoger

Ny exkluderingsrekommendation
2024

Etikrådets styrning och historia

Etikrådet besöker

Sibanye Stillwater – dialog om arbetsmiljö, hälsa och säkerhet

Bakgrundsfakta

Status dialog: Pågående

Bolag: Sibanye Stillwater

Land: Sydafrika

Område: Sociala frågor

Utveckling i år: ▶

Uppnådda steg i dialogen:

Etikrådet inledde dialogen med gruvbolaget Sibanye Stillwater 2018 med anledning av ett stort antal dödsolyckor vid bolagets anläggningar i Sydafrika. Trots betydande investeringar i säkerhetsutbildning och förebyggande åtgärder har dödsfall fortsatt rapporterats vid bolagets gruvor i Sydafrika, om än på lägre nivåer än 2018.

I februari 2024 besökte Fredric Nyström, en av Etikrådets styrelseledamöter, bolagets anläggningar i Rustenburg utanför Johannesburg i Sydafrika. Platsbesök är mycket värdefulla för att få en ökad förståelse för bolagets vardag och förutsättningar. Vid gruvan, där bolaget utvinnet platinametaller, arbetar drygt 15 800 personer. Intrycket är att bolaget arbetar aktivt med att förbättra säkerhetskulturen, bland annat

genom mer omfattande information och instruktioner till anställda. Säkerhetsarbetet övergripande tycks ha förbättrats även om det återstår arbete för att säkerställa efterlevnad i hela organisationen.

Mål för dialogen

Målet för dialogen är att Sibanye Stillwater ska granska alla indicenter och identifiera de huvudsakliga orsakerna till olyckorna. Bolaget ska också införa förbättringar i sin arbetsmiljöutbildning och sina arbetsrutiner för att förstärka medvetenheten om olycksrisker samt förbättra efterlevnadskulturen. Etikrådet vill också se att åtgärderna som införts resulterar i ihållande minskningar av antalet dödsolyckor.

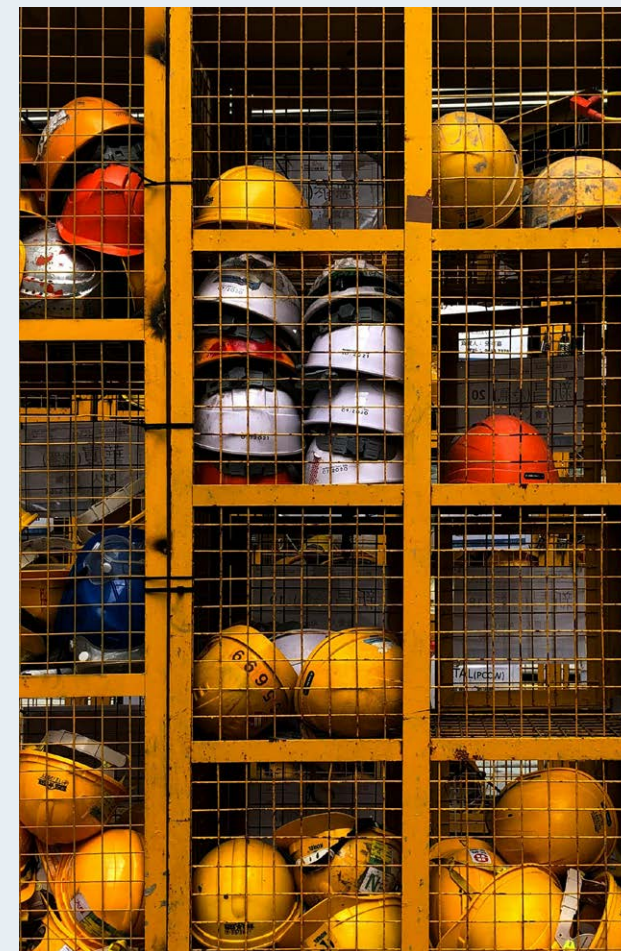
Resultat

Dialogen med Sibanye Stillwater är konstruktiv. Bolaget visar en vilja att ta itu med problemen samtidigt som transparensen i bolagets rapportering har förbättrats, både kring olyckor och om åtgärder som vidtagits för att förebygga och förhindra olyckor.

Efter genomförda studier av bergmassahantering för att bättre förstå seismiska markrasincidenter har åtgärder införts för att minska energin som frigörs vid markras. Bolaget har ökat användningen av seismisk övervakning och infört ett nytt hälso- och säkerhetshanteringssystem.

Sibanye Stillwater har börjat rapportera olycksfallsfrekvensen per miljon arbetstimmar som komplement till rapporteringen av det faktiska antalet olycksfall. Bolaget har även infört nya utbildningar – som består av videobaserat lärande, simulerad arbetsuppgiftsspecifik utbildning och videor som innehåller lärdomar från tidigare dödsolyckor – för all personal.

Även om antalet dödsfall har varierat under de senaste åren, med en nedåtgående trend, visar bolagets senaste rapport att dödsfallen ökade till 11 år 2023 (totalt för hela bolaget). Sibanye Stillwater anger att bristande efterlevnad av säkerhetsrutiner var en vanlig bidragande faktor till olyckorna.

Nästa steg

Etikrådet fortsätter dialogen med Sibanye Stillwater för att bolaget ska fortsätta förbättra säkerhetsarbetet samt för att följa upp rapporteringen om olycksfall och utfallet av införda åtgärder.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Reaktivt arbete
– genomsynning och påverkan

→ Urval av pågående dialoger

Avslutade dialoger

Ny exkluderingsrekommendation
2024

Etikrådets styrning och historia

Pågående dialog

Dialog med Wilmar om relationer med lokalsamhället

Bakgrundsfakta

Status dialog: Pågående

Bolag: Wilmar

Land: Indonesien

Område: Sociala frågor

Utveckling i år: ▶

Uppnådda steg i dialogen:

Etikrådet inledde dialogen med Wilmar International 2017 med anledning av anklagelser om kontroversiella markförvärv och kränkningar av lokalsamhällets landrättigheter. Wilmar är verksam inom jordbruk, bland annat med oljepalmsodling i Afrika och Sydostasien. Bolaget anklagas för att ha genomfört tvångsflyttningar, bland annat av ursprungsbefolkning, utan tillräcklig kompensation.

I februari 2017 konstaterade Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO) att bolaget bär ansvar för kränkningar mot Kapa-samhället i Västsumatra, Indonesien. Det har förekommit ytterligare klagomål i Indonesien och även i Nigeria, med rapporter från bland annat Friends of the Earth (2018) och Nagari Institute (2019). I juli 2020 hotade delar av Cross

River-samhällena i Nigeria att stämna Wilmar, då de menade att bolaget marginaliserar kvinnor och inte respekterar deras landrättigheter. Wilmar har nekat till anklagelserna.

Mål för dialogen

Etikrådets mål med dialogen är att Wilmar ska adressera aktiva klagomålsärenden och vidta lämpliga åtgärder mot eventuella brister som identifieras. Bolaget bör också stärka genomförandet av sina policyer genom att följa upp och rapportera mer regelbundet om framsteg och resultaten av granskningar som utförts på plats.

Resultat

Wilmar har tidigare inte aktivt deltagit i dialogen, men har under året påvisat mer öppenhet och tillgänglighet. Under 2024 hölls ett digitalt möte där bland annat bolagets utvärderingar av risker kopplade till landrättigheter och utförda konsekvensanalyser diskuterades. Wilmar berättade hur bolaget använt sig av principen om fritt och informerat förhandssamtycke (FPIC), den globalt etablerade standarden för konsultation med urfolksgrupper kring projekt som påverkar deras marker, territorier och naturresurser.

Etikrådet noterar att Wilmar har utvecklat policyer och vidtagit andra åtgärder för att förhindra att incidenter upprepas sedan de ursprungliga anklagelserna riktades mot bolaget. De använder sig av RSPO:s riktlinjer för nya odlingar för att säkerställa att intressentdialoger med lokalsamhällen sker enligt en etablerad standard. Användningen av RSPO:s riktlinjer – särskilt kring klagomålshantering – bidrar med förbättrad transparens. Wilmar har också inrättat kvinnokommittéer i alla delar av bolagets verksamhet för att säkerställa möjlighet till ökad delaktighet i relevanta beslut.

Nästa steg

Etikrådet kommer fortsätta dialogen med fokus på att förstå mer i detalj hur Wilmar lever upp till sina policyåtaganden och hur exempelvis kvinnokommittéerna möjliggör kvinnors delaktighet.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Reaktivt arbete
– genomlysning och påverkan

Urval av pågående dialoger

→ Avslutade dialoger

Ny exkluderingsrekommendation
2024

Etikrådets styrning och historia

Avslutad dialog

Dialog med Adani Ports om mänskliga rättigheter

Bakgrundsfakta

Land: Myanmar

Område:

Sociala frågor

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

En dialog inleddes 2021 med Adani Ports & Special Economic Zone (APSEZ) på grund av att bolaget bedömdes indirekt ha finansierat kränkningar av mänskliga rättigheter genom sin affärsrelation med Myanmar Economic Corporation (MEC), ett bolag med koppling till militärjuntan i Myanmar. APSEZ:s helägda dotterbolag hade slutit ett avtal med MEC om att bygga och därefter i 50 år underhålla en containerterminal i Yangon.

Etikrådets mål för dialogen har varit att APSEZ ska genomföra en konsekvensanalys för mänskliga rättigheter, anpassad till den specifika situationen i regionen. APSEZ ska kontakta relevanta intressenter och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att bolagets relation med MEC inte gör APSEZ delaktigt i brott mot mänskliga rättigheter. Om bolaget inte kan säkerställa ovanstående bör bolaget avveckla affärsrelationen.

Resultat

I oktober 2021 meddelade APSEZ att de avsåg avsluta sin verksamhet i Myanmar. Utträdet, som slutfördes 2023, har verifierats av tredje part som konstaterade att det genomfördes på ett ansvarsfullt sätt.

APSEZ har gjort betydande åtaganden inom mänskliga rättigheter. I dialogen har bolaget delat med sig av information om hur det stärkt den interna styrningen liksom implementerat åtgärder som syftar till förbättrad hantering av mänskliga rättigheter exempelvis utbildningar, intressentdialoger och behovsbedömningar. Bolaget har åtagit sig att fortsätta rapportera om sitt arbete och att anlita tredjepartskonsulter med expertis inom mänskliga rättigheter för att genomföra utökade konsekvensanalyser i alla nya verksamheter i högriskområden.

Mot bakgrund av APSEZ:s ansvarsfulla utträde ur landet och dess åtaganden att i framtiden genomföra konsekvensanalyser för mänskliga rättigheter, anser Etikrådet att målen för dialogen är uppnådda. Dialogen är därmed avslutad, men en separat dialog om miljöpåverkan från projekt i Indien och Australien fortsätter.

Avslutad dialog

Dialog med Danske Bank om affärsetik

Bakgrundsfakta

Land: Estland

Område:

Bolagsstyrning

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Dialogen med Danske Bank inleddes 2017 på grund av rapporter om misstänkta penningtvättstransaktioner av kunder i bankens estniska filial samt efterföljande utredningar av tillsynsmyndigheter i flera länder om bankens hantering och kontroll av penningtvättsfrågor.

Etikrådets mål för dialogen har varit att Danske Bank ska säkerställa implementeringen av riskhanteringssystem och intern kontroll som syftar till att förebygga och förhindra finansiell brottslighet samt att styrelsen har en tillräcklig och effektiv tillsyn av verksamheten.

Resultat

I slutet av 2023 meddelade Danske Bank att banken hade genomfört sin fleråriga åtgärdsplan för att förhindra ekonomisk brottslighet, med fokus på riskhantering

av penningtvätt. I dialogen har banken kontinuerligt delat med sig av lägesuppdateringar om åtgärdsplanens 22 arbetsflöden. Förbättringarna har omfattat regelefterlevnad, riskhantering, sanktioner och kundkännedom, liksom ett flertal olika åtgärder mot penningtvätt samt system- och teknikutveckling.

Danske Bank har också slutfört genomförandet av sin strategi "Better Bank", som inkluderar inrättandet av programmet "Compliance Under Control". Under 2022 nådde Danske Bank förlikning med svenska, amerikanska och danska tillsynsmyndigheter.

Med anledning av de åtgärder som Danske Bank har vidtagit för att förhindra ekonomisk brottslighet och penningtvätt – som omfattar riskhanteringssystem, kundkännedom och interna kontroller – anser Etikrådet att målen för dialogen är uppnådda. Dialogen är avslutad.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Reaktivt arbete
– genomsynning och påverkan

Urval av pågående dialoger

→ Avslutade dialoger

Ny exkluderingsrekommendation
2024

Etikrådets styrning och historia

Avslutad dialog

Dialog med EDP om mutor och korruption

Bakgrundsfakta

Land: Portugal

Område:

Bolagsstyrning

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Dialogen med Energias de Portugal (EDP), som är Portugals största producent, leverantör och distributör av elektricitet, inleddes 2020 på grund av korruptionsanklagelser. Enligt åklagaren ska den portugisiska ekonomiministern personligen ha gynnats dels när han godkände ett system för att kompensera EDP för att fasta elköpsavtal upphörde i förtid, dels när han beviljade en 25-årig förlängning av 27 dammkoncessioner utan offentligt anbudsförfarande.

Etikrådets mål för dialogen har varit att EDP ska stärka styrning och kontroll av korruptionsrelaterade risker för att undvika incidenter som rör affärsetiska frågor. EDP ska beställa en oberoende utredning om anklagelserna, redovisa resultaten och anta eventuella rekommendationer. Bolaget ska se till att anställningsavtal innehåller möjlighet till minskning eller tvångsåter-

betalning av ersättning, så kallade malus- och clawbackbestämmelser, från ledande befattningshavare.

Resultat

EDP har förbättrat sin styrning av etik- och regelefterlevnad genom att inrätta en etisk kommitté och utse en "Etikombudsman".

Införandet av malus- och clawbackbestämmelser har även förbättrat styrningen. Bolaget har också infört ett system för hantering av regelefterlevnad i linje med internationell bästa praxis och har granskat effektiviteten i de interna kontrollmekanismerna. EDP har utvecklat en antikorrupsionsplan, genomfört årliga utvärderingar av korruptionsrisker och specifika förbättringar av sitt visselblåsarprogram för att skydda visselblåsare och förhindra repressalier.

Baserat på EDP:s åtgärder för att förbättra styrningen av etik- och regelefterlevnad, implementerandet av en antikorrupsionsplan och förbättringen av sin efterlevnads-kultur, anser Etikrådet att målen för dialogen är uppnådda. Dialogen är avslutad.

Avslutad dialog

Dialog med Grupo México om relationer med anställda

Bakgrundsfakta

Land: Mexico, USA och Peru

Område:

Sociala frågor

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Dialogen med Grupo México och dess dotterbolag Southern Copper inleddes 2020 på grund av flera klagomål från fackföreningar i Mexiko, Peru och USA, främst relaterade till arbetsvillkor och hälsa och säkerhet samt anklagelser om repressalier mot strejkande arbetare. Långvariga arbetskonflikter och frekventa strejker hade utlösts av påstådda säkerhetsbrister, inklusive en kollaps av Pasta de Conchos-gruvan i Mexiko 2006 då 65 personer omkom.

Etikrådets mål för dialogen – som främst har förts med Grupo México men även haft bäring på Southern Copper – har varit att bolaget ska förbättra sitt förhållningssätt till arbetstagares rättigheter i enlighet med internationella normer. Bolaget bör förbättra den publika informationen om hur åtaganden implementeras och följs upp, samt utvärdera hur effektiva de är.

Resultat

Grupo México har genomfört flera förbättringar av sina policyer, sitt förhållningssätt till arbetstagares rättigheter och sin rapportering. Bolagets ledarskapskultur avseende arbetstagares rättigheter bedöms också ha mognat till följd av förändringar i bolagets högsta ledning.

Grupo México har också visat ett mer konstruktivt förhållningssätt till fackföreningar, slutit löneavtal och förbundet sig till tvååriga kollektivavtal. Bolagets resultat i medarbetarundersökningar ligger över branschstandard och personalomsättningen är på en genomsnittlig nivå för branschen.

Mot bakgrund av Grupo Méxicos ansträngningar för att förbättra relationerna med de anställda, förbättra arbets- och säkerhetsvillkoren och lösa lönetvister, anser Etikrådet att målen för dialogen är uppfyllda. Dialogen är därmed avslutad, men en separat dialog om utsläpp, spill och föroreningar i Mexiko fortsätter.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Reaktivt arbete
– genomsynning och påverkan

Urval av pågående dialoger

→ Avslutade dialoger

Ny exkluderingsrekommendation
2024

Etikrådets styrning och historia

Avslutad dialog

Dialog med PG&E om kvalitet och säkerhet

Bakgrundsfakta

Land: USA

Område:

Sociala frågor

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Dialogen med Pacific Gas & Electric (PG&E) inleddes 2018 på grund av skogsbränder i Kalifornien mellan 2017 och 2020 som orsakade dödsfall, skador och omfattande förstörelse av hem och infrastruktur. Incidentutredningar från California Department of Forestry and Fire Protection avslöjade att skogsbränderna hade orsakats av PG&E:s utrustning, när vegetation kom i kontakt med bolagets högspänningsledning.

Etikrådets mål för dialogen har varit att PG&E ska ta itu med effekterna av incidenterna, utveckla en omfattande, riskbaserad säkerhetsstrategi och hantera klimatförändringsrisker. Bolaget bör också inrätta en process för att övervaka genomförandet av strategin.

Resultat

PG&E har förbättrat sin riskhantering för skogsbränder genom att implementera åtgärder i flera led samt inrättat verifiering

och granskning av tredje part med hjälp av ett riskramverk med tre försvarslinjer. Bolaget har också genomfört omfattande förändringar av sin strategi mot skogsbränder genom att fokusera mer på proaktiva åtgärder, innan bränder bryter ut. En av de viktigaste åtgärderna för att förebygga skogsbränder har varit att gräva ner mer än tio-tusen kilometer kraftledningar för att minska risken för skogsbränder som orsakas av utrustning.

PG&E har också förbättrat sin interna säkerhetskultur och har arbetat bredare med allmänhetens säkerhet genom att investera i innovativa lösningar för att bidra till begränsning av klimatförändringar, införa säkerhetsinställningar för kraftledningar och strömvastängning för allmän säkerhet. Bolaget har erkänt sig skyldigt till att ha orsakat ett antal större bränder inklusive vållande till annans död och har dömts till att betala böter och skadestånd.

Med anledning av PG&E:s förbättrade hantering och styrning för att minska risken för skogsbränder, den genomförda begränsningsplanen och övriga åtgärder för allmänhetens säkerhet, anser Etikrådet att målen för dialogen är uppfyllda. Dialogen är avslutad.

Avslutad dialog

Dialog med Sanofi om produktsäkerhet

Bakgrundsfakta

Land: Filippinerna och Frankrike

Område:

Sociala frågor

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Dialogen med Sanofi inleddes 2020 på grund av incidenter med allvarliga biverkningar, skador och dödsfall bland personer som använt Sanofis epilepsiläkemedel Depakine eller bolagets vaccin mot dengue-feber, Dengvaxia. Det finns anklagelser om att barn har dött efter att ha fått Dengvaxia, och att bolaget inte i tillräcklig omfattning varnat för risker för fosterskador om den blivande mamman tar Depakine under graviditeten.

Etikrådets mål för dialogen har varit att Sanofi ska ha ett robust system för styrning, regelefterlevnad och riskhantering på plats när det gäller forskning och utveckling av nya produkter. Bolaget bör också se till att informationsgivningen om risker och biverkningar av dess produkter är god.

Resultat

Sanofi har implementerat policyer, en robust läkemedelsutvecklingsprocess och förbättrad tillsyn över produktkvalitet och säkerhet. Bolaget publicerar en kvalitetshandbok och har ett certifierat kvalitetsledningssystem. Sanofi har en riskhanteringsplan för alla sina produkter inklusive övervakning, märkning, kommunikation och farmakovigilans. För båda läkemedlen är etiketterna och redovisningarna uppdaterade och godkända av tillsynsmyndigheter i USA och EU. Även om bolaget bedöms ha implementerat nya policyer och processer, förväntas rättsfallen i Frankrike för Depakine och i Filippinerna för Dengvaxia pågå i flera år.

Baserat på de åtgärder som Sanofi har vidtagit för att hantera kvalitet och säkerhet i sin produktutveckling och underliggande forskning samt förbättra bolagsstyrning och riskhantering, anser Etikrådet att målen för dialogen är uppnådda. Dialogen är avslutad.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Reaktivt arbete
– genomlysning och påverkan

Urval av pågående dialoger

→ Avslutade dialoger

Ny exkluderingsrekommendation
2024

Etikrådets styrning och historia

Avslutad dialog

Dialog med Teva om kartellbildning

Bakgrundsfakta

Land: USA

Område:
Bolagsstyrning

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Etikrådet kontaktade Teva Pharmaceutical Industries (Teva) 2019 och inledde en dialog med bolaget 2020 på grund av anklagelser om att det använt konkurrensbegränsande metoder och påstods ha spelat en central roll i en branschomfattande kartellbildning för att behålla marknadsandelar och hålla priserna höga för över 100 olika generiska läkemedel i USA.

Etikrådets mål för dialogen har varit att Teva ska vidta lämpliga åtgärder genom att genomföra en intern utredning och samarbeta med myndigheter för att komma till rätta med problemet. Bolaget bör också utveckla och implementera en modell för prissättning av läkemedel som säkerställer rättvis tillgång till läkemedel och implementera konkurrensriktlinjer.

Resultat

Teva har arbetat för att förbättra bolagskulturen kring etik, genomfört en fullständig översyn av hur frågan integreras inom bolaget, och utsett ett dedikerat team som ansvarar för tillsynen. Bolaget har också antagit ett ramverk för beslutsfattande och tillsatt personal som ansvarar för att granska relevanta beslut som fattas av deras respektive affärsenheter. Teva rapporterar öppet om den prioritet som numera ges till etik inom den dagliga verksamheten.

Teva hävdar att det inte är praktiskt möjligt att öka transparensen i prissättningen av generiska läkemedel, men har tillkännagett planer på att upphöra med försäljningen av generiska läkemedel och istället fokusera på referensläkemedel för vilka en större grad av transparens kan tillämpas.

Baserat på Tevas åtaganden gällande implementering av de program som har utvecklats och att låta tredjepartsgranska dem, anser Etikrådet att målen är uppnådda. Dialogen är avslutad.

Avslutad dialog

Dialog med Uber om dataskydd

Bakgrundsfakta

Land: USA

Område:
Sociala frågor

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Dialogen med Uber Technologies (Uber) inleddes 2019 som en konsekvens av att Uber kopplats till betydande cybersäkerhetsincidenter och påståenden om missbruk av kund- och användardata. Bolaget påstås ha misslyckats med att skydda sina förare och användares uppgifter och varit försumligt i sin rapportering av cybersäkerhetsincidenter.

Etikrådets mål för dialogen har varit att Uber ska förbättra sitt dataskyddsprogram, bland annat genom att vidta åtgärder för att säkerställa och bevaka efterlevnaden. Bolaget bör också förbättra sin transparens och riskhantering.

Resultat

Uber har förbättrat styrningen av tillsyn, dataskydd och cybersäkerhet, tillsatt en dataskyddschef och gett bolagets revisionskommitté ett formellt ansvar för dataintegritetsfrågor. Bolaget har också infört inbyggt dataskydd och en systematisk användning av konsekvensbedömningar gällande persondata, en ISO 27001-certifiering och ökad transparens.

Uber har även arbetat för att förändra bolagskulturen kring dataskyddsfrågor, inklusive genom utbildningar. Bolaget har också visat på handlingskraft i verkliga situationer, till exempel vid ett dataintrång som inträffade i september 2022. Uber är föremål för en obligatorisk utvärdering och bedömning som genomförs vartannat år av Federal Trade Commission (FTC).

Baserat på Ubers framsteg med sin hantering av personuppgifter, förstärkning av policyer och av styrelsens översyn, förbättra rapportering samt den beredskap som bolaget visat när det gäller att reagera på dataintrång, anser Etikrådet att målen för dialogen är uppnådda. Dialogen är avslutad.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Reaktivt arbete
– genomsynning och påverkan

Urval av pågående dialoger

→ Avslutade dialoger

Ny exkluderingsrekommendation
2024

Etikrådets styrning och historia

Avslutad dialog

Dialog med Westpac Banking om penningtvätt

Bakgrundsfakta

Land: Australien

Område:
Bolagsstyrning

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Dialogen med Westpac Banking (Westpac) inleddes 2020 på grund av anklagelser från Australiens tillsynsmyndighet mot ekonomisk brottslighet om att banken hade brutit mot australienska penningtvättslagar vid 23 miljoner tillfällen mellan 2013 och 2019. Banken erkände 2020 och gick med på att betala en straffavgift motsvarande 919 miljoner USD. Westpac påstår också ha underlåtit att på lämpligt sätt bedöma och övervaka riskerna med kunder som kunnat kopplas till risk för utnyttjande av barn i Sydostasien.

Etikrådets mål för dialogen har varit att Westpac ska stärka sina processer för bekämpning av penningtvätt och genomföra alla förbättringar enligt en upprättad åtgärdsplan. Banken ska också säkerställa robusta processer för internkontroll, riskhantering samt tillräcklig och effektiv tillsyn från styrelsen.

Resultat

Westpacs åtgärdsplan, som upprättades 2021, var fullt genomförd i slutet av 2023. Banken publicerade 2024 den sista oberoende granskningsrapporten av sitt åtgärdsprogram, där det bekräftades att Westpac hade förbättrat sin företagskultur, styrning och hantering av penningtvättsrisker.

Bland annat har banken inrättat en styrelsekommitté för regelefterlevnad samt en relevant roll på ledningsnivå. I dialogen har Westpac bekräftat positiva förbättringar i sin företagskultur sedan lanseringen av ett kulturprogram 2020.

Mot bakgrund av Westpacs åtgärder för att stärka sitt arbete för att förhindra penningtvätt och sitt förbättringsarbete med företagskulturen anser Etikrådet att målen för dialogen är uppfyllda. Dialogen är avslutad.

Avslutad dialog

Dialog med Yes Bank om affärsetik

Bakgrundsfakta

Land: Indien

Område:
Bolagsstyrning

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Dialogen med Yes Bank inleddes 2020 på grund av rapporter om allvarliga brister i bolagsstyrningen och i kulturen kring regelefterlevnad i banken. Yes Bank hade tidigare också bötfällts för att ha underrapporterat sina osäkra tillgångar (non-performing assets, NPA). I mars 2020 införde den indiska regeringen ett moratorium för bankens verksamhet och ersatte styrelsen i syfte att förbättra styrning och regelefterlevnad.

Etikrådets mål för dialogen har varit att Yes Bank ska rapportera korrekta uppgifter kring osäkra tillgångar till tillsynsmyndigheten, hantera omstruktureringsprocessen på ett ansvarsfullt sätt samt reformera processer och system för internkontroll och regelefterlevnad. Banken bör också anta en anti-korruptionspolicy.

Resultat

Yes Bank har en ny styrelse och har inrättat separata risk-, kredit-, regelefterlevnads- och revisionstjänster på högsta ledningsnivå. Banken har också genomfört ett återuppbyggnadsprogram som inneburit utarbetande och implementering av en policy mot mutor och korruption samt en visseblåsarpolicy. Yes Bank har också stärkt riskhanteringsprocesserna samt inrättat ett system för automatiserad rapportering. Bankens strategi för att främja en regelefterlevnadskultur har bland annat inneburit att en kommitté för förvaltning av osäkra tillgångar har inrättats.

Mot bakgrund av Yes Banks åtgärder för att förbättra riskstyrningen, det genomförda rekonstruktionsprogrammet och en förbättrad riskhantering av osäkra tillgångar, anser Etikrådet att Yes Bank har uppfyllt målen för dialogen. Dialogen är avslutad.

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Reaktivt arbete
– genomlysning och påverkan

Urval av pågående dialoger

Avslutade dialoger

→ Ny exkluderingsrekommendation
2024

Etikrådets styrning och historia

Ny exkluderings- rekommendation 2024

Om en dialog inte leder till de resultat som Etikrådet anser rimliga kan Etikrådet rekommendera AP-fonderna att exkludera bolaget. Detta är dock en sista utväg och föregås alltid av en systematisk eskalering, där Etikrådet utreder ytterligare möjligheter för påverkan. Beslut om exkludering fastställs av de individuella AP-fondernas styrelser, alternativt vd.

Bharat Electronics

Bakgrundsfakta

Land: Indien

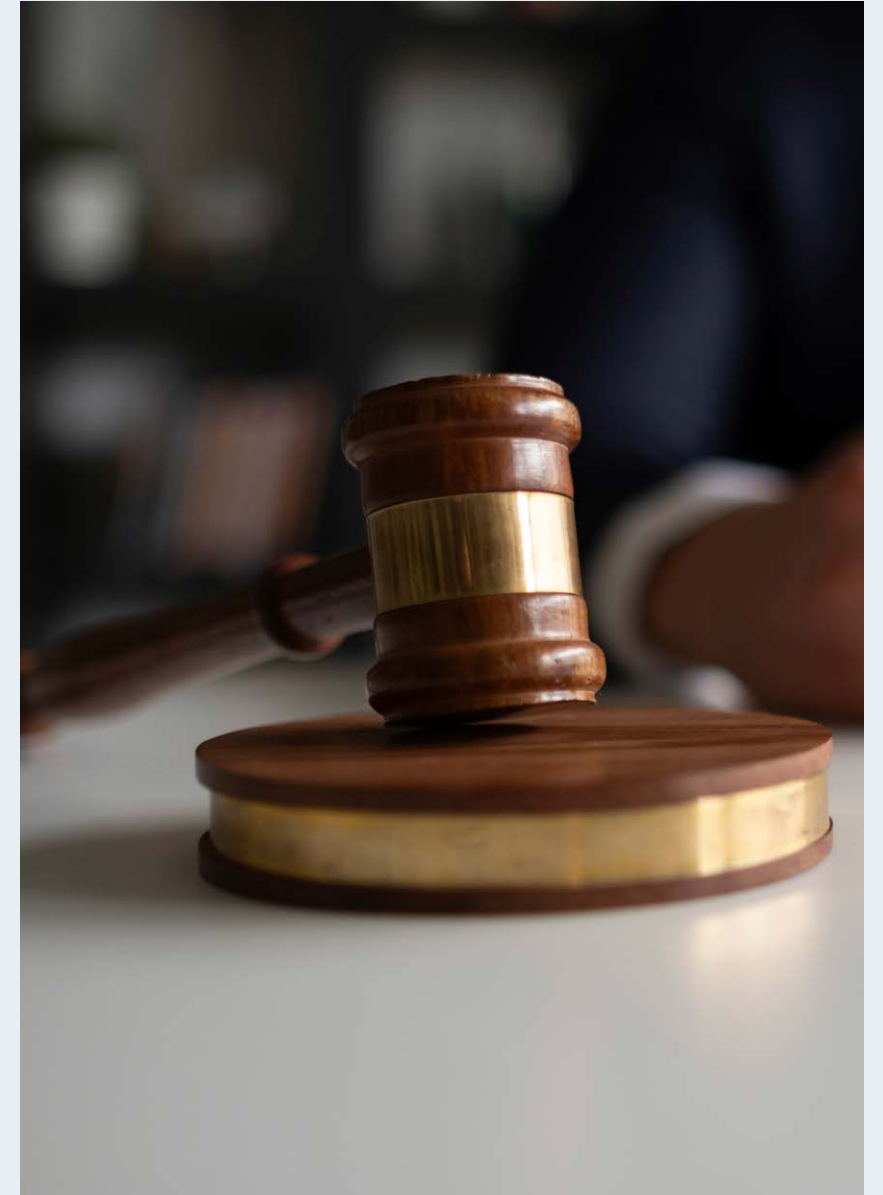
Område: Sociala frågor

Bharat Electronics Limited är ett indiskt försvarsbolag, som har konstaterats vara involverat i försäljningen av vapen till Myanmar:s militär. Det handlar bland annat om radarsystem, luftförsvarsstationer, radiosystem och utrustning till militärfartyg både före och efter militärkuppen i februari 2021. Myanmar:s militär har enligt flera källor gjort sig skyldig till människorättsbrott mot den egna befolkningen både före och efter militärkuppen. Bolagets export av vapen till Myanmar:s militär bedöms bidra till den senares förmåga att utöva våld mot den civila befolkningen i landet, i strid med internationell humanitär rätt.

Bolaget har trots upprepade kontaktförsök inte varit villigt att föra dialog med Etikrådet. Efter vad Etikrådet erfar har bolaget inte heller haft någon substantiell dialog med andra intressenter i frågan.

Etikrådet rekommenderar exkludering av Bharat Electronics då bolaget genom försäljning av vapen till Myanmar:s militär anses kunna bidra till kränkningar av mänskliga rättigheter enligt princip 2 i FN:s Global Compact samt kapitel IV om mänskliga rättigheter i OECD:s riktlinjer för multinationella företag om ansvarsfullt företagande.

Läs mer om rådande
exkluderingsrekommendationer
på [Etikrådets webbplats](#) »

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

→ Etikrådets styrning och historia

Styrning och organisation

Inkomstpensionssystemet

Etikrådets historia

○ Etikrådets styrning och historia

Etikrådet är en väsentlig del av AP-fondernas hållbarhetsarbete

Etikrådet bildades 2007 som ett samarbete för hållbarhetsfrågor mellan Första, Andra, Tredje och Fjärde AP-fonderna. Etikrådets uppdrag är att påverka bolag till en positiv utveckling inom hållbarhet och att stötta AP-fonderna i komplexa hållbarhetsfrågor. På så sätt utgör Etikrådet en väsentlig del av AP-fondernas hållbarhetsarbete och uppdrag om ansvarsfullt ägande. Etikrådet leds av en styrelse med en ledamot från respektive AP-fond.

46

Styrning och organisation

47

AP-fonderna – en del av inkomstpensionssystemet

48

Etikrådets historia

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

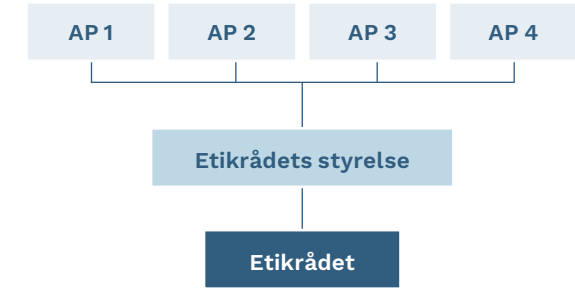
→ Styrning och organisation

Inkomstpensionssystemet

Etikrådets historia

Etikrådets styrning och organisation

AP-fondernas etikråd består av tre medarbetare och leds av en styrelse med en ledamot från respektive fond, med ett årligt roterande ordförandeskap. Styrelsen utvärderar Etikrådets arbete i en systematisk process varje år. Etikrådet omfattas också av regeringens utvärdering av AP-fonderna.

Styrelse

Magdalena Håkansson

Ledamot sedan 2019.
Hållbarhetschef AP1.

Magdalena leder arbetet med ansvarsfulla investeringar och ägarstyrning på AP1. Hon har lång erfarenhet från finansbranschen, varav de senaste 15 åren med särskilt fokus på hållbarhet.

Åsa Mossberg

Ordförande 2024 och ledamot sedan 2021.
Chef Kommunikation och Hållbarhet AP2.

Åsa ansvarar för arbetet med att integrera hållbarhet genom hela AP2:s investeringsprocess. Hon är även kommunikationschef och med i AP2:s fondledning.

Fredric Nyström

Ledamot sedan 2023.
Chef Hållbarhet och Ägarstyrning AP3.

Fredric ansvarar för arbetet med integrering av hållbarhetsaspekter i AP3s investeringsprocesser samt fondens arbete med ägarstyrning. Han har arbetat med hållbarhet och finans i 20 år.

Pia Axelsson

Ledamot sedan 2012.
Senior ägarstyrnings- och hållbarhetsanalytiker AP4.

Pia arbetar med ett fokus på utländska noterade bolag. Hon har lång erfarenhet inom bland annat ägarstyrning, kommunikation och finans, bland annat som portföljförvaltare.

Etikrådet

Jenny Gustafsson

Chef Etikrådet,
anställd 2023.

Som Etikrådets chef ansvarar Jenny övergripande för verksamheten samtidigt som hon aktivt deltar i dialoger och projekt. Hon har en lång erfarenhet av ledande befattningar inom ansvarsfulla investeringar.

Alexander Elving

Hållbarhetsspecialist,
anställd 2024.

Alexander arbetar med reaktiva dialoger och ansvarar för det proaktiva arbetet med antimikrobiell resistens och klimatomställning. Han har tidigare arbetat med ansvarsfulla investeringar och aktivt ägande i olika roller.

Anna Warberg

Hållbarhetsspecialist,
anställd 2024.

Anna arbetar med reaktiva dialoger och ansvarar för det proaktiva arbetet med techbolag och mänskliga rättigheter, barnarbete och tvångsarbete, och vatten. Hon har en bakgrund inom ansvarsfullt företagsande och arbetsrätt.

AP-fonderna – en del av inkomstpensionssystemet

AP-fondernas etikråd bildades 2007 på initiativ av Första, Andra, Tredje och Fjärde AP-fonderna. Etikrådets uppdrag är att påverka bolag till en positiv utveckling inom hållbarhet och att stötta AP-fonderna i komplexa hållbarhetsfrågor. På så sätt utgör Etikrådet en väsentlig del av AP-fondernas hållbarhetsarbete och uppdrag om ansvarsfullt ägande.

AP-fonderna bidrar till ett starkt svenskt inkomstpensionssystem genom att förvalta det allmänna pensionssystemets buffertkapital. Härifrån tas pengar för att täcka underskott i pensionsutbetalningarna. Underskott kan uppstå om det exempelvis finns demografiska generationsskillnader eller den ekonomiska tillväxten är svag. Pensionssystemet är byggt för att kunna hantera sådana händelser – det är därför buffertkapitalet finns. Genom långsiktig kapitalförvaltning ska AP-fonderna bidra till en positiv värdeökning av buffertkapitalet. Det bidrar till ett stabilt pensionssystem och säkerställer pensionsutbetalningar över tid för nuvarande och kommande generationer.

Uppdrag från riksdagen

AP-fondernas uppdrag från riksdagen är att skapa hög avkastning till låg risk åt dagens och morgondagens pensionärer och samti-

digt bidra till inkomstpensionssystemets stabilitet. Den 1 januari 2019 ändrades reglerna i Lagen om allmänna pensionsfonder (AP-fondslagen). Ett nytt mål är att AP-fonderna ska bidra till en hållbar utveckling genom föredömlig förvaltning av tillgångarna. Målet ska uppnås genom ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande, utan att AP-fonderna gör avkall på målet om en hög avkastning över tid.

Pensionssystemets buffertkapital har över tid utvecklats väl tack vare AP-fonderna. Kapitalet har haft en god värdeutveckling och utgör idag en betydande del av pensionssystemets tillgångar. Fyra AP-fonder med samma uppdrag – att förvalta var sin del av buffertkapitalet – sprider bland annat riskerna i pensionssystemet och sporrar AP-fonderna till positiv konkurrens och utveckling, vilket har bidragit till att AP-fondernas kapitalförvaltning och ägande anses vara bland de

ledande internationellt. AP-fondernas förvaltningar utvärderas årligen av externa revisorer och genomgår även en granskning av regeringen. En utvärderingsrapport publiceras årligen och överlämnas till riksdagen.

Pensionärer

Inkomstpensionssystemet är ett fördelningsystem där årets inbetalda pensionsavgifter från de anställda används för att betala samma års pensioner till nuvarande pensionärer. För de som arbetar och betalar skatt görs en automatisk avsättning på 18,5 procent i pensionsavgift, varav 16 procent går till inkomstpensionssystemet och 2,5 procent till premiepensionen.

Pensionssystemet

Dagens pensionssystem har fungerat som avsett sedan starten 2001. Underskott uppstår i tider med stora pensionsavgångar. Låg

arbetslöshet, hög nativitet, arbetskraftsmigration och Sveriges ekonomiska utveckling är några viktiga faktorer som har betydelse för att pensionerna ska utvecklas väl över tid.

Etikrådets uppdrag

Etikrådet bildades 2007 på initiativ av Första, Andra, Tredje och Fjärde AP-fonderna. Etikrådets uppdrag är att påverka bolag till en positiv utveckling inom hållbarhet och att stötta AP-fonderna i komplexa hållbarhetsfrågor. På så sätt utgör Etikrådet en väsentlig del av AP-fondernas hållbarhetsarbete och uppdrag om ansvarsfullt ägande.

Läs mer om pensionssystemet på [Pensionsmyndighetens webbplats](#) »

Innehåll

2024 i korthet

Om Etikrådet

Proaktivt arbete

Reaktivt arbete

Etikrådets styrning och historia

Styrning och organisation

Inkomstpensionssystemet

→ Etikrådets historia

Etikrådets historia

2007

Etikrådet bildas som ett samarbete mellan Första, Andra, Tredje och Fjärde AP-fonderna. Etikrådets första rapport publiceras. Dialog förs med 14 bolag. Redan under första året kan ett bolag avföras från dialoglistan, eftersom målen för dialogen uppnås. Etikrådet reser till Kina för att lära sig mer om bolags syn på samhällsansvar och skickar samtidigt ett tydligt budskap – det finns utländska investerare som är villiga att ta sitt ansvar som ägare.

2008

Målen för tre dialoger uppfylls, där bland annat ett franskt bolag antar och implementerar en policy för mänskliga rättigheter med anledning av inhumana villkor på flyktinganläggningar i England. FN antar Konventionen om klusterammunition och som en följd därav rekommenderar Etikrådet uteslutning av nio bolag.

2011

Etikrådet breddar sin verksamhet. Under året genomför Etikrådet sitt första proaktiva projekt med fokus på gruvindustrin. Målet med ett utökat proaktivt arbete är att få bolagen att sträva mot de bästa arbetsätten inom relevanta och komplexa hållbarhetsområden. När projektet följdes upp 2014 kunde Etikrådet konstatera generella förbättringar för alla de hållbarhetsaspekter som diskuterats med bolagen.

2013

Etikrådet arrangerar ett seminarium om finansiering av övergången till ett lågfossilt samhälle. Politiker, intresseorganisationer och investerare deltar. Telekomindustrin är i fokus i ett av Etikrådets proaktiva projekt. Etikrådet beslutar att införa en tidsgräns på fyra år för reaktiva dialoger.

2015

Etikrådet är värd för ett nordiskt seminarium om FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, de så kallade Ruggieprinciperna. Syftet är att inspirera nordiska bolag att implementera och rapportera enligt principerna.

2017

Etikrådet firar tioårsjubileum. I samband med det anordnas två seminarier om ansvarsfulla och hållbara investeringar med fokus på klimatförändringar, mänskliga rättigheter och miljö. Al Gore och Johan Rockström deltar på ett av seminarierna.

2018

Etikrådet rekommenderar AP-fonderna att utesluta tre cannabisbolag, då de bedöms bryta mot FN:s konventioner om narkotiska preparat, genom tillverkning och/eller marknadsföring av produkter med cannabis för icke-medicinskt bruk. Etikrådet beslutar att fokusera sitt proaktiva arbete till tre hållbarhetsområden: klimat och miljö, mänskliga rättigheter samt affärsetik.

2019

Gruvbolaget Vales avfallsdamm i Brumadinho, Brasilien, kollapsar, vilket får fruktansvärda konsekvenser. Etikrådet har redan en pågående dialog med bolaget efter en liknande olycka två år tidigare. Etikrådet rekommenderar AP-fonderna att utesluta Vale. Kort därefter initierar Engelska kyrkans pensionsfond och Etikrådet ett gemensamt internationellt projekt för att säkerställa att gruvbolag globalt tar ansvar för sina avfallsdammar.

2020

Arbetet med ökad säkerhet för gruvors avfallsdammar leder till att en global databas med över 1 800 gruvdammar skapas, och att en global standard för gruvdammar, Global Industry Standard on Tailings Management, tas fram. Gruvdammsprojektet, the Mining and Tailings Dam Safety Initiative, vinner PRI:s Stewardship Project of the Year Award. Etikrådet publicerar även ett så kallat förväntansdokument om mänskliga rättigheter och techsektorn tillsammans med Danish Institute for Human Rights.

2022

AP-fondernas översyn och utveckling av Etikrådets uppdrag, strategi och organisation slutförs. Etikrådet bedöms även fortsatt vara ett viktigt samverkansorgan och en väsentlig del av AP-fondernas gemensamma hållbarhetsarbete. Etikrådet startar ett nytt internationellt samverkansprojekt för positiv påverkan på de stora techbolagens hantering av mänskliga rättigheter. Två proaktiva projekt, som bedöms ha uppnått sina mål väl, avslutas under året.

2023

Etikrådets chef tillträder och vid årets slut har två hållbarhetsspecialister rekryterats. AP-fonderna och Etikrådet genomför en väsentlighetsanalys som leder till prioritering av fem nya fokusområden för Etikrådets proaktiva arbete: Antimikrobiell resistens (AMR), Barnarbete och tvångsarbete, Klimatomställning, Techbolagens hantering av mänskliga rättigheter samt Vatten. Fyra nya proaktiva projekt startas inom dessa fem fokusområden.

2024

Arbetet med Etikrådets fem fokusområden utvecklas bland annat med ett nytt internationellt samverkansprojekt inriktat på efterfrågan på grönt stål och ett samverkansprojekt som syftar till att uppmärksamma systemrisken med AMR. Två proaktiva projekt med uppnådd positiv utveckling avslutas under året. Etikrådet för dialoger – både proaktiva och reaktiva – med 174 bolag under året.

www.etikradet.se | info@etikradet.se | Följ oss på LinkedIn